

Nederlands
Literair
Productie- en
Vertalingenfonds

Jaarverslag 2007

Inhoud

Inleiding 2

BESTUURSVERSLAG

- Samenstelling bestuur 4
- Beleid en *cultural governance* 4
- Personele bezetting 4
- Huisvesting 5
- Horizontale verantwoording en samenwerking 5

SUBSIDIËRING

Buitenland 7

- Inleiding 7
- Fictie 7
- Kinder- en jeugdliteratuur 8
- Prentenboeken 8
- Non-fictie 8
- Literatuurgeschiedenis 8
- Poëzie 8
- Theaterteksten 9
- Binnenland 10**
- Productiesubsidies boeken 10
- Nederlandse literaire klassieken 10
- Modernisering Deltareeks 10
- Friese literatuur 11
- Gebarentaal 11
- Literaire tijdschriften 11
- Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur 12
- Vertaalsubsidies voor Nederlandse uitgevers 12
- Interculturele letteren 13**

INFORMATIE

- Internationale boekenbeurzen 14
- Uitgeversbezoeken buitenland 14
- Internationaal bezoekersprogramma 15
- Brochures 16
- Nieuwsbrieven 18
- Dossiers 18
- Website en internet 18
- Bibliotheek, documentatie en archivering 19

PROMOTIE

- Internationale activiteiten 20**
- Literaire manifestaties buitenland 20
- Internationale Literaire Manifestaties en Projecten 20
- Meerjarige subsidieregeling festivals 21
- Schrijversprogramma buitenland 21
- Writers in Residence 22
- Non-fictieconferentie 22
- Tentoonstelling kinderboekillustraties 22
- Promotionele activiteiten gericht op Nederland 23**
- Deltareeks 23
- Literaire tijdschriften 23
- Schrijversresidenties Amsterdam 23
- Kinder- en jeugdliteratuur 24

VERTALINGEN

- Inleiding 25
- Kwaliteitsbevordering vertalingen 25
- Vertaalopleidingen en vertaalworkshops 25
- Honorering vertalers 26
- Vertaalprijsen 27
- Vertalershuis 27

BIJLAGEN

- 1 Toegekende subsidies vertalingen 2007 28
- 2 Toegekende productie- en vertaalsubsidies binnenland 2007 33
- 3 Lijst van adviseurs letterkundige boekuitgaven binnenlandse subsidies 2007 34
- 4 Toegekende subsidies Intercultureel letterenbeleid 2007 34
- 5 Publicaties 2007 35
- 6 Overzicht Schrijversprogramma buitenland 2007 37
- 7 Overzicht subsidies ILMP 2007 40
- 8 Vertalershuis 2007 42
- 9 Selectie van artikelen over/naar aanleiding van het werk van het NLPVF 2007 43
- 10 Verslag 'Haut les Pays-Bas', Parijs 44
- 11 Verslag PEN World Voices Festival, New York 46
- 12 Verslag 'Café Amsterdam', Praag 47

Inleiding

Het jaar 2007 was opnieuw een recordjaar als het gaat om het aantal vertalingen van Nederlandse literatuur in het buitenland. 222 door het NLPVF gesubsidieerde vertalingen verschenen in totaal in 45 verschillende landen. Daarnaast verschenen nog eens ruim 200 vertalingen zonder subsidie in het almaar uitdijende buitenland. De Duitse, de Franse en de Angelsaksische markt blijven, door hun uitstralend effect, cruciaal voor de verspreiding van de Nederlandse literatuur in het buitenland. De boekenmarkten in de nieuwe Europese lidstaten, Turkije, China, Mexico en Brazilië zullen de komende jaren voor het NLPVF echter snel in omvang en aan betekenis winnen, zoals ook al blijkt uit de cijfers over 2007. Het grote potentieel aan lezers in veel van die landen speelt daarbij een rol.

De toename van aandacht voor de Nederlandse literatuur in het buitenland is er niet louter een van cijfers. Sinds enige jaren investeert het NLPVF in de diepte door behalve voor hoogstaande contemporaine romans, kinderboeken en non-fictie ook belangstelling te vragen voor klassieken (ook non-fictie) en poëzie. Dit vanuit de verwachting daarmee het beeld te kunnen opbouwen van een veelzijdige literatuur met een rijke geschiedenis. Dan is het prachtig als Milan Kundera gewag doet, zoals dit jaar gebeurde in *Le Monde*, van zijn ontdekking van het werk van W.F. Hermans, als in allerlei landen wordt geschreven over Couperus, Slauerhoff, Israël de Haan, Van Schendel, Vestdijk, Huizinga, Kouwenaar, of als een Amerikaanse uitgever de poëzie van Lucebert integraal in vertaling wil uitgeven.

Dan ook wordt eens te meer duidelijk waarom de intellectuele en artistieke arbeid van vertalers zo wezenlijk is. Vertalers zijn de culturele bemiddelaars bij uitstek, hun werk kan nauwelijks voldoende worden gewaardeerd. Het is ook om die reden dat het NLPVF met onder meer het Fonds voor de Letteren, het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen in 2007 een pleidooi voorbereidde voor een doorgaande leerlijn literair vertalen, met daarin opgenomen een universitaire opleiding, workshops, mentoraten, en ook aandacht voor rechtspositie en honoraria van vertalers. Als Nederland inderdaad de ramen en deuren wil openen, zoals vaak wordt gepredikt, dan zullen vertalers daarin een cruciale rol vervullen, en zij moeten dan ook worden gezien en gehonoreerd. Dan is het zaak de status van het vak te verhogen en ten minste te zorgen voor een gedegen universitaire opleiding. In het voorjaar van 2008 zal dit pleidooi met concrete, realistische aanbevelingen worden aangeboden aan de Ministers van Onderwijs en Cultuur in Nederland en Vlaanderen.

Wanneer we kijken naar de verspreiding van de Nederlandse literatuur in het buitenland, dan valt als elk jaar op hoe sterk de Nederlandse positie is in Duitsland (34 aanvragen voor vertaalsubsidie). De opvallendste groei is te constateren in China en Turkije, waaruit respectievelijk 12 en 20 aanvragen kwamen. De groei zit hem vooral in de segmenten non-fictie en kinderboeken. Dit correspondeert met de ontwikkelingen op de wereldboekenmarkt: opkomst van nieuwe, grote landen met een jonge bevolking en een groeiende middenklasse.

De eigen manifestaties die wij in 2007 met steun via HGIS organiseerden, behoorden tot de meest geslaagde in de geschiedenis van het NLPVF. De Nederlandse bijdrage aan het New Yorkse PEN Festival, onder de titel 'Home and Away', bracht Nederlandse schrijvers op podia samen met grootheden als Rushdie en Gordimer. Het festival georganiseerd in Praag, 'Café Amsterdam', kreeg niet alleen overweldigende publieke en publicitaire belangstelling, het 'format' werkte ook voortreffelijk. De speciale, indringende, intieme sfeer die met de café-setting wordt geschapen kan ook in andere landen werken. Literatuur wordt er niet door gecelebreerd, maar wordt een vorm van gesprek waarbij de toeschouwer zich betrokken voelt.

De in 2006 begonnen ILMP-regeling, bedoeld om de Nederlandse auteurs op internationale podia te brengen, werd verder geprofessionaliseerd. Verwacht mag worden dat het aantal aanvragen uit het buitenland zal blijven stijgen, speciaal uit Duitsland, Frankrijk en Engeland, de taalgebieden die voor verspreiding van de Nederlandse literatuur ook van de grootste betekenis zijn.

De Writer-in-Residenceplekken die tezamen met het Fonds voor de Letteren in 2006 zijn gecreëerd, werden in 2007 uitstekend bezet, onder meer met belangrijke schrijvers als Etienne van Heerden en Marlene van Niekerk. Elk van de schrijvers deed verslag van zijn verblijf in *de Volkskrant*. Bedoeling is die verslagen over enige tijd te bundelen, wat een caleidoscopisch beeld van een verward Nederland zal opleveren. Het buitenlandse perspectief maakt echter ook duidelijk hoe krachtig de Nederlandse cultuur is en hoeveel waardering er is voor de mogelijkheden die kunstenaars in Nederland wordt geboden.

Er werden 15 binnenlandse aanvragen voor boeksubsidies gehonoreerd, ruim minder dan in 2006 (26). Van groot belang achten wij het project de volledige correspondentie, 22 delen, van Erasmus uit te brengen. In Friesland werden 6 contemporaine poëzie-uitgaven gesubsidieerd, een weerkerend bewijs van de kracht van de Friese poëzie.

In 2007 werd de Nederlandse en Vlaamse Ministers van Onderwijs en Cultuur een plan gepresenteerd om het Nederlandstalige literaire erfgoed, de klassieken, te ontsluiten voor onderwijs, wetenschap en algemeen publiek. Met dit plan, geschreven in het kielzog van de canon van de Commissie-Van Oostrom, willen de Nederlandse en Vlaamse fondsen gezamenlijk werken aan de conservering en verspreiding van de Nederlandstalige klassieken. Inbedding in het onderwijs is dan cruciaal. In de loop van 2008 zal worden gestart met een pilotproject.

Samenvattend:

- Jaarlijks verschijnen er bijna 500 Nederlandse literaire titels in het buitenland. Daarvan subsidieert het NLPVF de helft.
- De afgelopen vijf jaar nam het aantal gesubsidieerde vertalingen met 70% toe, terwijl er streng werd gelet op de kwaliteit. Opvallend is de groei van hoogwaardige non-fictie in vertaling, als ook die van kinderboeken en prentenboeken.
- De laatste jaren werd sterk en met succes ingezet op klassieken en poëzie in vertaling. Klassieke teksten moeten echter ook voor het Nederlandse publiek beschikbaar blijven. Daarom werd geïnvesteerd in een Nederlands-Vlaams plan voor het behoud en de ontsluiting van ons literaire erfgoed. Dit moet de komende jaren tot uitvoering komen.
- De verantwoordelijkheid die het NLPVF draagt voor internationale literaire festivals (ILMP) draagt bij aan de uitstraling van onze literatuur en dus ook aan ons vertaalbeleid.
- Literair vertalen als vak is het belangrijkste speerpunt de komende jaren. Met alle collega-fondsen en -instellingen werd in 2007 gewerkt aan een pleidooi voor universitaire en andere opleidingsmogelijkheden voor vertalers uit en in het Nederlands, en voor een hogere waardering van de bijzondere rol en betekenis van de professionele literair vertaler.

Tot slot:

De vertaler is misschien wel de belangrijkste bemiddelaar tussen culturen. Om andere culturen te doorgronden en je ertoe te verhouden loont het te investeren in vertalers, in ons geval in en uit het Nederlands. Nooit was er wellicht meer behoefte aan goede vertalers, zelden was er echter zo weinig aandacht en waardering voor het vak. Met een kleine investering win je een wereld, win je werelden. De literaire fondsen zullen, met steun van de vertalers, de komende jaren voortgaan die werelden te ontsluiten.

HENK PRÖPPER

Bestuursverslag

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond in 2007 uit Aad Nuis (voorzitter tot 1 juli), Klaas de Vries (voorzitter vanaf 1 juli), Joost Nijssen (vice-voorzitter), Marijke Meijer Drees (secretaris), Rien Verhoef (penningmeester), Jozef Deleu, Hylke Tromp en Christa Vidlund (= Anna Enquist).

Er vonden in 2007 vijf bestuursvergaderingen plaats.

Aad Nuis was het laatste jaar al ernstig ziek en is op 7 november 2007 overleden. Het bestuur, de directie en de medewerkers van het NLPVF zijn hem grote dank verschuldigd voor de betrokken wijze waarop hij vanaf 2001 leiding heeft gegeven aan het NLPVF.

Beleid en *cultural governance*

In 2006 is besloten de besluitvorming over toekenning van subsidies te mandateren aan de directie. Deze wijziging is in 2007 geïmplementeerd en voldoet goed. De bestuursvergaderingen konden daardoor ook meer worden gewijd aan beleidsmatige en strategische onderwerpen zoals het klassiekenplan, het pamflet van het Boekenvak en het vertaalpleidooi.

Een bestuurslid en een directielid van het NLPVF bezochten in 2007 een workshop *cultural governance*. Er werd een scan uitgevoerd met behoorlijk resultaat. Het bestuur van het NLPVF wil de *governance* niettemin aanscherpen op de volgende punten: zelfevaluatie van het bestuur (modelkeuze, samenstelling), opstellen directiereglement en regelmatige functioneringsgesprekken tussen bestuur en directie.

Personele bezetting

Het personeel van het NLPVF bestond in 2007 uit de volgende medewerkers:

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Dienstverband</i>
PETER BERGSMA	Directeur Vertalershuis	60%
MIREILLE BERMAN	Beleidsmedewerker ILMP (vanaf 1/9)	60%
LEONOOR BROEDER	Beleidsmedewerker binnenland & coördinator Stichting Nederlandse Literaire Klassieken	60%
DICK BROER	Beleidsmedewerker publicaties/website/systeembeheer	100%
CISCA CORDUWENER	Secretariaatsmedewerker	50%
HANNEKE GOL	Schoonmaakmedewerker	27,5%
ONNO DE GRAAFF	Financieel medewerker	80%
MARLIES HOFF	Documentaliste, bibliothecaresse	60%
JAJA HOLISOVA	Ondersteunend medewerker buitenland (vanaf 1/4)	55%
BARBARA MAZZOTTA	Assistent subsidiebeleid/directiesecretariaat	90%
SUZANNE MEEUWISSEN	Beleidsmedewerker binnenland & Beleidsmedewerker intercultureel	50% 50%
INGRID MERSEL	Ondersteunend medewerker buitenland	50%
THOMAS MÖHLMANN	Beleidsmedewerker poëzie	60%
BARBARA DEN OUDEN	Beleidsmedewerker vertalingen & secretariaat Vertalershuis	80%
BAS PAUW	Beleidsmedewerker schrijversprogramma buitenland & Internationaal bezoekersprogramma	90% 90%
TIZIANO PEREZ	Beleidsmedewerker buitenlandse manifestaties	90%
EVELINE POLMAN	Secretariaatsmedewerker	80%
HENK PRÖPPER	Directeur	100%

MONICA SOETING	Beleidsmedewerker ILMP (tot 1/9)	60%
JORGE SOSA CAMPOS	Facilitair medewerker Vertalershuis	40%
MAARTEN VALKEN	Beleidsmedewerker literaire non-fictie	100%
MARIA VLAAR	Adjunct-directeur	90%
AGNES VOGT	Beleidsmedewerker kinder- en jeugdliteratuur	60%
MAARTJE BOLT	Stagiair	
ISABEL CORTINA DE CASTRO	Stagiair	
YOLANTE KOHUT	Stagiair	
FLORENCE MAUGENDRE	Stagiair	

Nevenfuncties Henk Pröpper: voorzitter bestuur SICA, voorzitter Fondsenoverleg, lid bestuur Dancing on the Edge, lid bestuur Amsterdam Vluchtstad, lid bestuur NWO Geesteswetenschappen, lid klankbordgroep Midden-Oosten/Arabische wereld, jurylid vertaalsubsidies Ambassade de France.

Nevenfuncties Maria Vlaar: lid bestuur CEEBP, voorzitter bestuur SLAA.

Huisvesting

Medio 2007 werd geconstateerd dat de balken waarop het trappenhuis van het pand Singel 464 rustte door lekkage verrot waren. Om dit probleem te verhelpen was in het najaar een rigoureuze reconstructie van het benedentoilet noodzakelijk.

Het pand Van Breestraat is in 2007 van binnen en van buiten geschilderd.

Horizontale verantwoording en samenwerking

Het NLPVF heeft een nauwe band met het veld, die alle instrumenten uit de richtlijn 'horizontale verantwoording door cultuurfondsen' van OCW bespeelt.

Het jaarverslag is via de website www.nlpvf.nl voor het publiek beschikbaar. Op de website geeft het NLPVF informatie over de regelingen en formulieren, over fondsactiviteiten als manifestaties en workshops, maar ook inhoudelijke informatie over literatuur en schrijvers. Er zijn diverse nieuwsbrieven en mailingen (zie p. 16-18). Nu en dan organiseert het NLPVF een tentoonstelling (zie p. 22). Er worden persberichten gestuurd over de NLPVF-vertalersprijzen, over NLPVF-manifestaties, naar aanleiding van het jaarverslag en incidenteel over literaire gebeurtenissen met Nederlandse auteurs in het buitenland. Bij buitenlandse manifestaties worden advertenties in buitenlandse kranten geplaatst. Ook zijn er publicaties rondom manifestaties en bijeenkomsten (zie p. 17).

Het NLPVF organiseert diverse voorlichtingsbijeenkomsten, zoals de halfjaarlijkse 'rechtenborrel' met Nederlandse uitgevers, en voor buitenlandse uitgevers tijdens boekenbeurzen.

Er is zeer veel direct contact in het veld, in de vorm van bijeenkomsten, vergaderingen en vele persoonlijke afspraken met directie en beleidsmedewerkers van het NLPVF. De klanttevredenheid onder de uitgevers menen wij dagelijks te kunnen peilen middels de persoonlijke contacten, maar die wordt niet structureel bevraagd.

De inhoudelijke adviseurs en de leden van de diverse commissies die het NLPVF adviseren, worden regelmatig en soms intensief betrokken bij beleidswijzigingen of het formuleren van nieuw beleid. Ook worden zij op de hoogte gehouden van de uitkomsten van hun advisering en hebben ze een belangrijke stem in de keuze voor nieuwe adviseurs en commissieleden.

In bijlage 9 is een selectie te vinden van artikelen over of naar aanleiding van het werk van het NLPVF in de Nederlandse en buitenlandse pers.

Vanzelfsprekend kan het NLPVF alleen werken in nauwe en goede samenwerking met vele personen en instellingen in het culturele veld. Zo zijn daar allereerst de Nederlandse schrijvers, de vertalers en de binnen- en buitenlandse uitgevers. Ook de literaire podia in het buitenland zijn

belangrijke partners voor het NLPVF, in 2007 met name het Archa Theater in Praag en het Netzwerk Literaturhäuser in Duitsland.

Daarnaast is er goed overleg, vaak over concrete projecten of beleidsvoornemens, met onder meer de volgende instellingen: Fonds voor de Letteren, Vlaams Fonds voor de Letteren, sss (Schrijvers School Samenleving), de CPNB, Stichting Lezen, Stichting Wereldboekenstad, de Vereniging van Schrijvers en Vertalers, de SLAA (Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam), de LUG (Literaire Uitgevers Groep), het Boekenoverleg/KVB, de Nederlandse Taalunie, het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen, de Raad voor Cultuur, Tresoar, de Provincie Fryslân, het Huygens Instituut, Kosmopolis, Poetry International, Crossing Border, Winternachten, Wintertuin, Perdu, Maison Descartes, het Goethe-Institut, Huis Marseille, Felix Meritis, De Rode Hoed, Spui25, Het Beschrijf, het Vlaams-Nederlands Huis te Brussel, het Institut Néerlandais te Parijs, het Nederlands Instituut Petersburg, het Genootschap van Nederlandstalige Misdaadauteurs, de LPA (Literaire Podia Amsterdam), boekhandel Athenaeum, de universiteiten van Utrecht, Leiden en Amsterdam, de andere kunstenfondsen (onder meer via het Fondsenoverleg), de SICA, Amsterdam Vluchtstad, het CEEBP (Fund for Central and East European Book Projects), TIN (Theater Instituut Nederland), de Mondriaan Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds, neerlandici extra muros in diverse buitenlandse landen, RECIT (Europese Vertalershuizen).

En last but not least noemen wij graag de uitstekende samenwerking met het Ministerie van OCW, de afdelingen MLB en IB, en het Ministerie van Buitenlandse Zaken (DCO en HGIS). Ook is de samenwerking met de ambassades in verschillende buitenlandse landen goed en intensief geweest; voor 2007 moeten hier zeker de ambassades of consulaten in Praag, Boedapest, Athene, Istanbul, Parijs, Berlijn, Londen, New York en Beijing genoemd worden.

Subsidiëring

BUITENLAND

Inleiding

Het totale aantal subsidieaanvragen voor vertaalkosten over 2007 is 234, waarvan 97 voor fictietitels, 37 voor kinder- en jeugdliteratuur, 70 voor non-fictie, 17 voor poëzie en 13 voor prentenboeken. Dit is een beduidende stijging ten opzichte van 2006, met totaal 186 aanvragen, en overschrijdt zelfs het resultaat van het eerdere topjaar 2005, waarin er 207 aanvragen werden gedaan. De stijging zit met name in de fictie, de non-fictie en de prentenboeken; het aantal aanvragen voor kinder- en jeugdliteratuur en poëzie steeg licht.

Wat de aantallen aanvragen per taal betreft, is er een derde plaats voor de Engelstalige landen (UK 15/USA 7). De tweede plaats is, evenals vorig jaar, voor de gezamenlijke Scandinavische landen (24). Het Duitstalige gebied staat nog altijd aan kop met 34 aanvragen. Opvallend is de opmars van het aantal aanvragen uit China, in 2007 evenveel als uit Italië: 12, tegenover 5 in 2006. Het aantal Turkse aanvragen groeide het explosiefst: 20 aanvragen in totaal, terwijl de resultaten van de bezoeken nog niet zichtbaar waren in de cijfers over 2006. De resultaten van de inspanningen in Zuid-Amerika zijn vooralsnog zeer bescheiden.

Bij aanvragen voor vertaalsubsidies wordt gelet op drie criteria: de literaire kwaliteit van het oorspronkelijke boek, de status van de buitenlandse uitgever en de kwaliteit van de vertaler. In totaal werden er dit jaar 12 aanvragen afgewezen op basis van een van deze criteria. Een buitenlandse uitgever kan per auteur twee keer subsidie krijgen voor boeken van hetzelfde genre (en nog één keer voor een ander literair genre); daarna wordt de uitgever geacht zijn auteur zodanig 'in de markt' te hebben gezet dat subsidie niet meer nodig is. De vertaalkosten van contemporaine literatuur kunnen tot maximaal 70% worden gesubsidieerd – alleen voor kwetsbare genres als poëzie en de vooroorlogse klassieken worden subsidies van 100% toegekend. Deze vorm van subsidiëring maakt dat het financiële risico voor de buitenlandse uitgever wordt verkleind, maar verre van opheven. De uitgever doet zelf een forse investering in de uitgave (rechtenaankoop, redactiekosten, overhead, productiekosten, promotiekosten, een deel van de vertaalkosten, distributiekosten), die vele malen hoger is dan het gesubsidieerde bedrag. Die investering dient te worden terugverdiend in de boekhandel; de boekenkoper betaalt een commercieel gezonde prijs. Op deze wijze wordt het profijtbeginsel in de literaire subsidiëring door het NLPVF volop toegepast.

Uitgedrukt in oplagen heeft het NLPVF in 2007 subsidie toegekend voor 621.350 vertaalde boeken (in 2006: 551.150), tijdschriftbijdragen en poëziebundels. Aangezien er door de twee-titels-regeling steeds meer Nederlandse boeken in vertaling verschijnen zonder subsidie, is met zekerheid te stellen dat in 2007 minstens 1 miljoen, maar waarschijnlijk 1,5 miljoen lezers in het buitenland een nieuw uit het Nederlands vertaald boek kochten (exclusief backlist).

Het NLPVF kent behalve vertaalsubsidies ook productiekostensubsidies toe aan uitgevers in Oost- en Midden-Europa, Portugal, Rusland, Zuid-Afrika, Indonesië, China en India, en aan poëzie-uitgevers, met een maximum van 1400 euro per uitgave. Bij de aanvragen over 2007 werd 64 keer productiekosten toegekend (in 2006: 44, in 2005: 60); dat is exclusief de productiekostensubsidies voor prentenboeken.

In bijlage 1 zijn alle subsidietoekenningen per genre opgenomen.

Fictie

De belangstelling voor subsidiëring van de vertaalkosten van Nederlandse romans en verhalenbundels steeg ten opzichte van 2006 met bijna 20%. Er kwamen 134 aanvragen fictie binnen, waarvan 37 voor kinder- en jeugdliteratuur en 97 voor fictie voor volwassenen (in 2006: 34 en 84).

Er werden 6 aanvragen voor fictietitels afgewezen.

De extra nadruk op klassieke auteurs van de twintigste eeuw blijft onverminderd effect hebben. Er werden 26 vertalingen van (moderne) klassieken gesubsidieerd, een sterke stijging ten opzichte van 2006 (15). Er werd onder meer subsidie toegekend voor vertalingen van het werk van F. Bordewijk in het Zweeds en Duits, J. Slauerhoff in het Chinees en Frans, en Simon Vestdijk en Jan Wolkers in het Turks.

Kinder- en jeugdliteratuur

In 2007 werd voor 34 vertalingen van kinderboeken een vertaalsubsidie toegekend, waarvan 12 voor vertalingen in het Duits, op afstand gevolgd door 4 voor vertalingen in het Italiaans. Er werden 2 aanvragen afgewezen en 1 werd er ingetrokken. Tussen de uitgeverijnamen vallen de 'bekende' Engelse, Franse en Duitse op, maar er is ook een opvallend aantal uit Slovenië, Litouwen, Turkije en Macedonië bij. Het succes van de klassieker *De brief voor de koning* van Tonke Dragt zet zich onverminderd voort: dit jaar zijn subsidies toegekend voor een Engelse, een Italiaanse en een Indonesische vertaling. De Chinese editie van *Jip en Janneke* van Annie M.G. Schmidt heeft de meeste publiciteit gegenereerd, zowel in China als in Nederland. Eén aanvraag is afgewezen op grond van het criterium van literaire kwaliteit. Van 21 van de 34 gesubsidieerde titels zijn in het verleden promotiedossiers gemaakt.

Prentenboeken

Er zijn 13 subsidies toegekend voor de vertaling van kwalitatief hoogwaardige prentenboeken. De Scandinavische uitgever Forteller Forlaget heeft goed gebruikgemaakt van de regeling door zowel in Denemarken, Noorwegen als Zweden 3 titels met onze steun uit te geven. In Italië is een bijzondere uitgave van *Floddertje* van Annie M.G. Schmidt mogelijk gemaakt en *Heb je mijn zusje gezien?* van Joke van Leeuwen is in Zwitserland verschenen. Deze regeling wordt voor 50% gefinancierd door de Mondriaan Stichting.

Non-fictie

In het verslagjaar nam het aantal subsidieaanvragen voor non-fictieboeken weer flink toe, van 50 aanvragen in 2006 naar 70 in 2007. Bij 43 van deze aanvragen ging het om een titel die eerder in een van onze brochures was opgenomen. Opvallend was dat in tegenstelling tot de voorgaande jaren niet Duitsland de meeste vertalingen voor zijn rekening nam, maar China en Turkije (beide 8), gevolgd door de Angelsaksische wereld en Spanje (beide 7), Duitsland en Polen (beide 6), Tsjechië (4). In totaal werden vertalingen van non-fictietitels in 23 talen gesubsidieerd. Er werd 7 keer een aanvraag ingediend voor een boek van Johan Huizinga en Geert Mak, 3 keer voor titels van Frank Westerman en Douwe Draaisma.

Literatuurgeschiedenis

In 2007 werd de Engelse vertaling van *De geschiedenis van de Nederlandse literatuur* afgerond, nadat eerder alle hoofdstukken grondig bewerkt waren voor het Angelsaksische lezerspubliek. Naar verwachting zal de eindredactie in 2008 gereedkomen, zodat het boek in 2009 zal kunnen verschijnen.

Poëzie

Beleid dat specifiek gericht is op de wereld van de poëzie, toont en boort een markt aan voor kwalitatief hoogwaardige teksten, mede dankzij uitbreiding van het netwerk van buitenlandse uitgevers, tijdschriften en podia. Door samenwerking met poëziepartners als LiteraturWERKstatt en Lyrikline.org (Duitsland), The Poetry Society (Engeland) en Poetry International en Poetry International Web (Nederland) worden bovendien de internationale uitwisseling en de aanwezigheid in het veld versterkt. Voor kwalitatief hoogstaande uitgaven in het buitenland subsidieert het NLPVF 100% van de vertaalkosten plus een bijdrage aan de productiekosten. Een actieve benade-

ring van de verschillende partijen leidde in 2007 tot 17 vertaalsubsidies: in Engeland (4), Frankrijk (3), Rusland (2), de Verenigde Staten (2), Portugal, Duitsland, Australië en Tsjechië. Vermeldenswaard zijn onder meer de verzamelbundels van de klassieke dichters Hans Lodeizen en Gerrit Achterberg in Rusland, een anthologie van 120 Nederlandse dichters, vanaf de Tachtigers tot heden, in Tsjechië en de bijzondere verzameling van 9 contemporaine Nederlandse dichters in een aparte uitgave (oplage 3900) van het gerenommeerde Engelse tijdschrift *Poetry Review*.

Theaterteksten

Het NLPVF heeft in 2007 het initiatief genomen tot een plan voor de ondersteuning van Nederlandse theaterteksten in vertaling. Tot nu toe is er geen fonds of instituut dat die taak tot de zijne rekent, terwijl er wel vraag en mogelijkheden zijn op dit gebied. Samen met het Theater Instituut Nederland is een 'Pleidooi voor toekomstige promotie en subsidiëring van Nederlandse toneelteksten in vertaling' geschreven en ingediend bij OCW. Het TIN heeft het vervolgens opgenomen in zijn beleidsplan voor 2009-2012. Het plan is te raadplegen op: www.nlpvf.nl/nl/subsidies/pleidooi_toneelteksten_vertaling.php.

Subsidiëring

BINNENLAND

Productiesubsidies boeken

In 2007 ontving het NLPVF 22 binnenlandse aanvragen voor productiesubsidie, beduidend minder dan het jaar daarvoor (34). De daling laat zich niet meteen verklaren; mogelijk komt uitgevers de langere productietijd die het aanvragen nu eenmaal met zich meebrengt steeds minder uit. Het NLPVF honoreerde 15 aanvragen, waaronder 2 uit 2006. Er werden 2 aanvragen op formele gronden afgewezen, 3 op inhoudelijke gronden (2 uit 2007, 1 uit 2006). Over 5 aanvragen kon in 2007 nog geen beslissing worden genomen.

De subsidies in 2007 kwamen ten goede aan uitgaven van oudere literatuur (primaire teksten, verzameld werk), contemporaine literatuur (Nederlands- en Friestalige poëzie- en essaybundels), uitgaven met een literair-historisch karakter. Bijlage 2 bevat een overzicht van de gesubsidieerde uitgaven, bijlage 3 de namen van de personen die het bestuur van het NLPVF adviseerden.

Een van de opvallendste subsidieverzoeken van 2007 betreft de uitgave van de volledige correspondentie van Erasmus in 22 delen (uitgeverij Ad. Donker): een monumentaal project waaraan tevens een stichting en redactieraad zijn verbonden om de kwaliteit van de uitgave te waarborgen en de marketing en verkoop te begeleiden. Niettemin is de winstverwachting laag, een inschatting die het NLPVF onderschrijft. De eerste 4 delen zijn reeds verschenen en kregen lovende kritieken. Het fonds wil de overige 18 delen ondersteunen met een bedrag van maximaal € 5000,- per deel. De verschijning van het laatste deel staat gepland voor 2015.

Nederlandse literaire klassieken

De Deltareeks is een serie nieuwe leesedities van klassieke werken uit de Nederlandse literatuur, bestemd voor lezers met een brede literaire belangstelling die kennis willen nemen van de literaire erfenis van Nederland en Vlaanderen vanaf de Middeleeuwen tot en met het midden van de twintigste eeuw. De reeks verschijnt onder auspiciën van de Stichting Nederlandse Literaire Klassieken (SNLK). Het bestuur van de SNLK bestond in 2007 uit de hoogleraren Gillis Dorleijn (voorzitter), Lia van Gemert en Paul Wackers en de uitgevers Annette Portegies en Mark Pieters. Het bestuur vergaderde in 2007 driemaal. De redactieraad, die het bestuur inhoudelijk adviseert, werd in 2007 gevormd door de hoogleraren Marita Mathijssen, Anne Marie Musschoot, Werner Waterschoot en mevrouw Veerle Fraeters.

In het verslagjaar verschenen binnen de Deltareeks twee nieuwe delen: Carry van Bruggen, *Verhalend proza* (ed. J. Sicking) en Karel van de Woestijne, *Verzameld dichtwerk. Deel 1: Lyrische poëzie en Deel 2: Epische poëzie* (ed. Anne Marie Musschoot).

Modernisering Deltareeks

In het verslagjaar is verder gewerkt aan het plan om te komen tot een geheel nieuwe vorm van verspreiding van het Nederlandstalige literaire erfgoed. Doel is zo voortvarend mogelijk de klassieke canonieke teksten van de Nederlandstalige literatuur in Nederland en Vlaanderen op een veel toegankelijker manier dan tot nu toe beschikbaar te maken voor onderwijs, handel en wetenschap. Het plan, opgesteld in nauwe samenwerking met het Huygens Instituut, speelt in op de algemeen gevoelde maatschappelijke urgentie, haakt aan bij de aanbevelingen van de Commissie Van Oostrom en sluit aan bij de politieke wens, die in Vlaanderen al evenzeer gehoord wordt als in Nederland, het culturele (literaire) erfgoed te ontsluiten voor onderwijs en algemeen publiek. Na gesprekken met het Ministerie van ocw, de Nederlandse Taalunie, het Vlaams Fonds voor de Letteren, de Raad voor Cultuur en andere betrokken partijen legden het NLPVF en het Huygens Instituut het plan december 2007 gelijktijdig voor aan Minister Ronald Plasterk (ocw) en de Vlaamse Ministers Bert Anciaux (Cultuur) en Frank Vandenbroucke (Onderwijs). De eerste reacties waren positief.

In 2008 gaat een pilot van start; hierbij zal worden aangesloten bij reeds bestaande initiatieven met betrekking tot leesbevordering en de voor het schooljaar 2009-2010 geplande invoering in het onderwijs van de canon van de Vaderlandse Geschiedenis. Het Fonds voor de Letteren zal flankerend beleid voeren door parallel aan bepaalde delen in de reeks een auteursbiografie te subsidiëren.

Friese literatuur

Eind 2007 accordeerde het bestuur van het NLPVF een vernieuwing in de beoordelingsprocedure van Friese subsidieaanvragen. Met ingang van 1 januari 2008 zal het NLPVF aanvragen uit Friesland ter beoordeling geven aan een adviescommissie. Deze commissie Friese literatuur zal bestaan uit vier adviseurs, die zowel de Friese literaire tijdschriften als de Friese boekuitgaven beoordelen. In het verslagjaar subsidieerde het fonds 6 contemporaine Friese poëzie-uitgaven. Eén aanvraag werd op inhoudelijke gronden afgewezen.

Friese moderneren

Op voorstel van drie Friese uitgevers en de Stichting It Fryske Boek hebben het NLPVF en het Fonds voor de Letteren sinds 2004 de regeling 'Fryske Modernen'. De regeling is gericht op het bevorderen van het schrijven van Fries literair proza en Friestalige kinder- en jeugdboeken. Een door de fondsen ingestelde gezamenlijke commissie brengt advies uit over de aanvragen. Inmiddels zijn er acht werkbeurzen toegekend en is er één roman verschenen. In 2007 bestond de commissie uit: Klaas van der Hoek, Rieuwert Krol, Hylke Tromp (NLPVF), Ad Verkuijlen (Fonds voor de Letteren) en Jant van der Weg-Laverman. De commissie oordeelde in het verslagjaar positief over de roman *Joppe* van Jan Jaap Hilarides (verschijning begin 2008). De aanvraag voor de roman van Greet Andringa, *Libben reach*, die als derde in de reeks moest verschijnen, werd op inhoudelijke gronden afgewezen.

Gebarentaal

De totstandkoming van cultuuruitingen in de Nederlandse Gebarentaal wordt sinds 2001 op verzoek van OCW tot de reguliere taak van het NLPVF en het Fonds voor de Letteren gerekend. Er is in het verslagjaar geen aanvraag op dit gebied gedaan.

Literaire tijdschriften

Structureel subsidiabele tijdschriften ontvangen voor een periode van drie jaar subsidie op standaardniveau. Uitzonderlijk goede tijdschriften ontvangen daarnaast een premie.

De kwalitatieve beoordeling van de tijdschriften is in handen gegeven van twee deskundige commissies, die het bestuur van het NLPVF adviseren over de subsidiëring: de commissie Literaire tijdschriften en de commissie Friese literaire tijdschriften. De zittingstermijn voor de commissies is in principe vastgesteld op drie jaar.

De tijdschriften worden elk jaar door de tijdschriftencommissies beoordeeld. Begin 2007 hebben de commissies de jaargang 2006 van de gesubsidieerde tijdschriften besproken. Het betreft een tussentijdse beoordeling, bedoeld om de tijdschriften te informeren over het oordeel van de commissie. Een minder gunstig oordeel in deze tussentijdse rapporten heeft voor de structureel gesubsidieerde tijdschriften geen financiële gevolgen.

Nederlandstalige literaire tijdschriften

Twaalf Nederlandstalige literaire tijdschriften hebben voor de periode 2005-2007 recht op een structurele subsidie. In 2007 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan, wat betekent dat *Armada*, *Bunker Hill*, *Hollands Maandblad*, *Liter*, *De Parelduiker*, *Parmentier*, *Passionate Magazine*, *De Revisor* en *De Tweede Ronde* standaardsubsidie ontvingen, en *De Gids*, *Raster* en *Tirade* standaardsubsidie plus premie.

De commissie Literaire tijdschriften bestond in het verslagjaar uit Tom van Deel (dichter,

criticus), Margot Engelen (medewerker bij Boekhandel Praamstra in Deventer), Arend Jan Heerma van Voss (journalist, ex-hoofdredacteur radio bij de VPRO), Janita Monna (neerlandicus, programmaleider Poetry International) en Christa Vidlund (namens het NLPVF-bestuur).

Friese literaire tijdschriften

Het NLPVF subsidieerde in 2007 drie Friese literaire tijdschriften: *Hjir*, *De Moanne mei Trotwaer* en het *Jaarboek Farsk*, dat per jaar de beste bijdragen bundelt van de website van het literaire internettijdschrift *Farsk*. De kwaliteit wordt bewaakt door een commissie van Friestalige deskundigen. In 2007 bestond de commissie uit: Alie Dijk, Alpita de Jong, Eric Hoekstra en Hylke Tromp (namens het NLPVF-bestuur).

Voor meer informatie, zie het *Rapport literaire tijdschriften 2006* (op te vragen bij het NLPVF).

Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur

In 2007 zijn 10 van de 16 aanvragen gehonoreerd met een productiesubsidie. De subsidies gaan naar 5 verschillende uitgeverijen. Niet alleen prentenboeken zijn gesubsidieerd, maar ook Multatuli's *Woutertje Pieterse* in beeld gebracht door Jan Kruis (De Bezige Bij) en een bundel rijk geïllustreerde bijbelse gedichten van Karel Eykman (De Fontein). De commissie die een inhoudelijk oordeel geeft over de kwaliteit van beeld en tekst bestond in 2007 uit Harm de Jonge (tekst), Mirjam Noorduijn (tekst), Anki Posthumus (beeld) en Daan Remmerts de Vries (beeld).

Vertaalsubsidies voor Nederlandse uitgevers

Fries-Nederlands

Het NLPVF spant zich samen met de Provincie Friesland in voor het tot stand brengen van meer vertalingen van Friese romans en poëzie. Er is daartoe een stimuleringsregeling ingesteld waarbij Nederlandse uitgevers die een Fries werk in vertaling willen uitbrengen de vertaalkosten gesubsidieerd kunnen krijgen. In 2007 kon geen aanvraag worden toegekend. In overleg met de Provinsje Fryslân die een productiekostensubsidie verstrekke, subsidieerde het NLPVF wel de vertaling van *Goud op de weg / It goud op 'e dyk*, een tweetalige poëziebloemlezing met Friese poëzie sinds 1880.

Moeilijk toegankelijke talen

Het NLPVF stelt in uitzonderlijke gevallen subsidie beschikbaar voor de Nederlandstalige uitgave van een belangrijke, klassieke literaire tekst uit een weinig toegankelijke taal. De regeling betreft werken die niet alleen in de eigen cultuur als zeer belangrijk worden beschouwd, maar die daarnaast ook in andere culturen erkenning hebben gekregen, en als zodanig deel zijn gaan uitmaken van de wereldliteratuur. In 2007 is geen beroep gedaan op de 'Subsidieregeling vertalingen uit minder toegankelijke talen'.

Subsidiëring

INTERCULTURELE LETTEREN

Om de wisselwerking tussen de Nederlandse en de niet-westerse literatuur te bevorderen, kunnen uitgevers en culturele instellingen bij het NLPVF subsidie aanvragen voor een interculturele letterkundige boekuitgave of literaire activiteit. In 2007 kreeg de commissie Intercultureel letterenbeleid, die de aanvragen voor de subsidieregeling (internationale) literaire activiteiten beoordeelt, 7 verzoeken voorgelegd, verspreid over drie beoordelingsrondes. Er werden 5 aanvragen gehonoreerd, 1 werd er afgewezen en over 1 kon geen beslissing worden genomen. De commissie bestond in het verslagjaar uit Adem Kumcu, Karolina Spaic en Sjeng Scheijen (tevens commissielid ILMP). Binnen de regelingen letterkundige boekuitgaven honoreerde het NLPVF 3 aanvragen, op basis van de adviezen van externe specialisten.

In 2006 werden het NLPVF extra middelen toegezegd voor communicatie met de Arabische markt, in casu Marokko. Een deel van deze middelen is met toestemming van OCW ook besteed aan de belangrijke en zich sterker ontwikkelende Turkse markt. Daarnaast werden ook uit de bestemmingsreserve Intercultureel voor deze regio vertalingen gefinancierd. Dit resulteerde in een aanzienlijke toename van het aantal vertalingen; verscheen er tot voor kort per jaar maar een enkele vertaling in het Turks, in 2007 stonden er al 20 op stapel.

In vervolg op een vertaalworkshop Nederlands-Turks in Istanbul eind 2004 (en een zomercursus in 2005) organiseerde het NLPVF begin 2007 zijn tweede vertaalworkshop in Istanbul. In augustus 2007 gaf het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen in samenwerking met het NLPVF de zomercursus 'Literair Vertalen in het Arabisch'.

Het NLPVF nam in het kader van het SICA-verkenningstraject Mediterrane en Arabische wereld samen met vijf andere cultuurfondsen deel aan een vijfdaags bezoek aan Caïro, met als doel de contacten uit te breiden en de mogelijkheden te inventariseren. Ten minste twee uitgeverijen hebben te kennen gegeven Nederlandstalige titels te willen uitbrengen. Ondanks het ontbreken van een echte leescultuur en kwesties als copyright, censuur en distributie, kan van de Arabische wereld verwacht worden dat zich daar een belangrijke boekenmarkt ontwikkelt.

Het NLPVF doneerde aan het Alexandria Library Book Donation Project Nederlandstalige titels in vertaling en schonk een aantal jaargangen van *Tirade* en *De Gids* aan de bibliotheek van het Nederlands-Vlaams Instituut van Caïro.

Het initiatief van het NLPVF, het Fonds voor de Letteren, Eddy van Wijngaarde (The Back Lot) en Janny Nijhof, uitgever van Nijgh & Van Ditmar, tot voortzetting van de in 2006 succesvol in Suriname geïntroduceerde reeks SuriBoek, is in 2007 verder gezet. Eddy van Wijngaarde heeft de Stichting SuriBoek Suriname opgericht, die de uitgever van de reeks zal worden. Het NLPVF heeft met de adviezen van Anil Ramdas, Michiel van Kempen, Lila Gobardan, Rappa en Frits Terborg een lijst opgesteld van mogelijke titels, met zowel contemporaine literatuur als moderne klassieken uit de Nederlandse en Surinaamse literatuur. Het NLPVF heeft plaats in de stuurgroep, onderhoudt de contacten met de Nederlandse licentiehouders (uitgevers) en de adviseurs, en subsidieert de reeks. In 2008 zullen de eerste 2 delen verschijnen: *De revolutie niet begrepen* van Cynthia McLeod en de klassieke titel *De stille plantage* van Albert Helman.

In het verslagjaar werden interculturele festivals en bijeenkomsten in Nederland bezocht, en heeft het NLPVF contact onderhouden met instellingen als Platform Interculturele letteren, Hivos Cultuurfonds, Prins Claus Fonds, Stichting Winternachten, sss, Stichting Eutopia, El Hizra, SICA, Amsterdam Vluchtstad en Kosmopolis.

Bijlage 4 bevat een overzicht van de subsidies binnen het Intercultureel letterenbeleid.

Informatie

Internationale boekenbeurzen

- In 2007 bezochten medewerkers van het NLPVF 10 boekenbeurzen: die van Londen, Leipzig, Bologna, Boedapest, Boekarest, Guadalajara, Parijs, Beijing, Frankfurt en Thessaloniki. In Londen, Bologna, Beijing, Thessaloniki, Parijs en Frankfurt had het NLPVF in 2007 een stand.
- 22-27 maart bezoeken Henk Pröpper, Tiziano Perez en Bas Pauw de Salon du Livre en een aantal uitgevershuizen in Parijs
 - 21-25 maart is Thomas Möhlmann aanwezig op de boekenbeurs in Leipzig
 - 11-14 april bezoekt Maria Vlaar de boekenbeurs en uitgevers in Boedapest
 - 15-20 april zijn Barbara den Ouden, Maria Vlaar en Maarten Valken in Londen voor de London Book Fair en bezoeken aan uitgevers
 - 23-27 april zijn Agnes Vogt en Barbara Mazzotta op de internationale kinderboekenbeurs in Bologna
 - 16-21 mei reizen Agnes Vogt, Henk Pröpper, Maarten Valken en Bas Pauw naar de boekenbeurs in Thessaloniki, waar met Griekse uitgevers wordt gesproken en een auteursprogramma plaatsvindt met Abdelkader Benali, Arnon Grunberg, Arthur Japin en de critica Margot Dijkgraaf
 - 28 augustus-8 september reizen Henk Pröpper en Maarten Valken naar Beijing voor een bezoek aan de boekenbeurs plus uitgevers
 - 8-14 oktober zijn, in wisselende samenstelling, 9 medewerkers van het NLPVF op de boekenbeurs in Frankfurt
 - 21 november-1 december bezoeken Agnes Vogt, Henk Pröpper en Maarten Valken boekenbeurs en uitgevers in Mexico/Guadalajara
 - 22-25 november zijn Maria Vlaar en Barbara den Ouden in Boekarest voor een bezoek aan de boekenbeurs en een vertaalworkshop aan de universiteit

Uitgeversbezoeken buitenland

- In 2007 maakten medewerkers van het NLPVF in totaal 31 reizen met als doel buitenlandse uitgevers en literaire organisaties van informatie te voorzien over Nederlandse literatuur, manifestaties te entameren of voor te bereiden, en vertaalworkshops te bezoeken.
- 9-14 januari reizen Henk Pröpper en Maarten Valken naar Istanbul voor uitgeversbezoeken plus vertaalworkshop
 - 17-20 januari zijn Bas Pauw en Maria Vlaar in Berlijn voor een door de Ambassade georganiseerde expertmeeting gewijd aan de positie van de Nederlandstalige literatuur in Duitsland, waaraan prominente Duitse uitgevers, vertalers en programmeurs deelnemen, voor de uitreiking van de Else-Otten-Preis (zie p. 27) en voor bezoeken aan uitgevers en literaire podia
 - 21-24 maart bezoekt Maria Vlaar uitgevers in Londen
 - 23-30 april zijn Maria Vlaar, Henk Pröpper, Tiziano Perez en Bas Pauw in New York voor het PEN World Voices Festival plus uitgeversbezoeken (zie bijlage 11)
 - 22-24 mei bezoekt Peter Bergsma de jaarlijkse RECIT-vergadering (Europese Vertalershuizen) in Balatonfüred (Hongarije)
 - 25-26 mei bezoeken Peter Bergsma en Henk Pröpper de vertaalworkshop Nederlands-Spaans in Madrid, die gevolgd wordt door ontmoetingen met Spaanse literatuurcritici en uitgevers
 - 5-6 juni brengen Monica Soeting en Bas Pauw een kort bezoek aan Keulen en Düsseldorf en spreken er o.a. met het Literaturhaus Köln, het Literaturbüro nrw en het Nederlands consulaat
 - 17-20 juni is Bas Pauw in Praag ter voorbereiding op de manifestatie 'Café Amsterdam' (zie bijlage 12)
 - 11-19 juni is Maarten Valken in New York voor uitgeversbezoeken en in Minneapolis voor een conferentie van University Presses

- 22-23 juni neemt Bas Pauw deel aan de Literaturbiennale in het Literaturhaus Frankfurt gewijd aan de promotie van Duitse literatuur in de wereld en houdt een toespraak over het Nederlandse model van vertaalpolitiek, dat in Duitsland als zeer succesvol wordt waargenomen
- 25-26 juni is Thomas Möhlmann in Berlijn om de Literaturwerkstatt en het International Poetry Festival Berlin te bezoeken
- 6-8 september is Thomas Möhlmann in Londen voor de uitreiking van de Popescu Prize for European Poetry Translations
- 10 september bezoekt Peter Bergsma Parijs voor overleg met collega-vertalershuisdirecteuren over een gemeenschappelijke Europese subsidieaanvraag voor de periode 2008-2013
- 19-22 september is Bas Pauw in Praag, ter voorbereiding op de manifestatie ‘Café Amsterdam’ (zie bijlage 12)
- 27 september-1 oktober is Peter Bergsma op het eiland Paros (Griekenland) en in Athene voor de verdere uitwerking van de Europese subsidieaanvraag voor vertalershuizen
- 30-31 oktober spreken Henk Pröpper en Bas Pauw in München met het Literaturhaus, het Lyrik Kabinett en het Nederlands consulaat ter voorbereiding van een eigen festival in 2008
- 8-9 november zijn Maria Vlaar en Peter Bergsma aanwezig bij de uitreiking van de Vondel Translation Prize (zie p. 27) in Londen
- 15-18 november zijn Bas Pauw, Tiziano Perez en Maria Vlaar in Praag voor de manifestatie ‘Café Amsterdam’ (zie bijlage 12)
- 22-24 november reist Peter Bergsma met schrijver Thomas Rosenboom naar de vertaalworkshop Nederlands-Hongaars in Balatonfüred, Hongarije
- 7-9 december is Maarten Valken in Rome voor een boekenbeurs van kleine en middelgrote uitgevers uit Italië

Internationaal bezoekersprogramma

Het Internationaal bezoekersprogramma dient niet alleen om de Nederlandse literatuur bij buitenlandse uitgevers te introduceren, maar ook om bestaande contacten te bestendigen en uit te bouwen. De flexibele HGIS-financiering stelt het fonds in staat om met het bezoekersprogramma ook in te spelen op de buitenlandse literaire manifestaties, door in voorbereiding daarop extra redacteuren of een aantal literaire critici uit het betreffende land uit te nodigen.

Het NLPVF regelt voor zijn bezoekers afspraken met Nederlandse uitgevers in Amsterdam en daarbuiten, het organiseert ontmoetingen met auteurs en vertalers in de betreffende taal. Het programma omvat verder steeds een ontvangst op het fonds en een of twee diners of lunches met grotere gezelschappen. Bij het samenstellen van het programma voor een bezoeker is maatwerk het devies: geen twee programma's zijn hetzelfde en er wordt steeds nadrukkelijk rekening gehouden met het profiel, de wensen en de mogelijkheden van de bezoekende uitgever. Velen keren daarna op eigen initiatief terug naar Nederland; voor alle deelnemers geldt dat hun bezoek aan Amsterdam hen in staat stelt daarna veel gemakkelijker hun weg te vinden in de Nederlandse uitgeverswereld.

Het fonds is uitermate tevreden over het functioneren van het bezoekersprogramma, dat binnen het informatiebeleid van het fonds een belangrijk beleidsinstrument is.

In 2007 waren de volgende uitgevers en journalisten in Amsterdam te gast:

1-3 februari	Netwerktreffen Literaturhäuser.net
29-31 maart	MANOLIS PIBLIS, NIKOS BAKOUNAKIS, VASSILIS ROUVALIS – Griekse journalisten
27 mei-3 juni	JIANGUO XIAO en SONGYU LIN – Flower City Publishing House, Guangzhou
5-11 juli	FIONA MCCRAE – Graywolf Press, Saint Paul
25-28 oktober	JAN GREGOR, MAREK SECKAR, DANIELA IWASHITA, KATERINA KOLAROVA – Tsjechische journalisten
8-9 november	JENS DEHNING – Rowohlt Berlin Verlag

Bij het Netwerk Literaturhäuser zijn acht prominente Duitse literatuurhuizen aangesloten: Keulen, München, Berlijn, Hamburg, Leipzig, Salzburg, Frankfurt en Stuttgart. Deze prominente Duitse literaire podia werken binnen dit netwerk samen aan auteurstournees, gezamenlijke programma's en een literaire prijs. Het Netwerk komt tweemaal per jaar bijeen, tijdens de boekenbeurzen van Frankfurt in oktober en Leipzig in maart. Tijdens het bezoek aan Amsterdam maakten zij kennis met een aantal Nederlandse literaire instellingen, uitgeverijen en auteurs. De Nederlandse literair critica Lidewijde Paris verzorgde een stoomcursus Nederlandse literatuur van de twintigste eeuw, die door de bezoekers zeer op prijs werd gesteld. Zo kreeg het wat fragmentarische beeld van de Nederlandse literatuur, dat in Duitsland vaak door dezelfde namen wordt bepaald, meer samenhang en achtergrond. Dit bezoek heeft inmiddels geleid tot een toename van het aantal optredens van Nederlandse auteurs in deze Duitse literatuurhuizen. Samen met het Literaturhaus München wordt een grote Nederlandse schrijversmanifestatie voorbereid voor november 2008; met Keulen, Hamburg en Frankfurt staan vergelijkbare plannen op stapel. Ter voorbereiding op de boekenbeurs in Thessaloniki en op de manifestatie 'Café Amsterdam' in Praag brachten drie Griekse journalisten en vier Tsjechische journalisten korte en informatieve bezoeken aan Amsterdam, in respectievelijk maart en oktober.

Het NLPVF wil aan de grote belangstelling uit China voor de Nederlandse literatuur tegemoetkomen door jaarlijks een Chinese uitgeverij uit te nodigen in het kader van het bezoekersprogramma. Flower City Publishing House uit Guangzhou is een van de Chinese uitgevers bij wie die belangstelling het meest concreet is. Er verschijnt dit jaar werk van Jelto Drenth en Jaap Goudsblom; titels van Geert Mak en Cees Nooteboom zijn in voorbereiding. Uitgever Jianguo Xiao en rechtenagent Songyu Lin brachten een bezoek aan Amsterdam, spraken er met alle belangrijke Nederlandse uitgevers en maakten ook een excursie naar Leiden, het centrum van de Nederlandse sinologie.

Graywolf Press uit Saint Paul (Minnesota) is een kleine, onafhankelijke Amerikaanse uitgeverij die zich toelegt op vertaalde fictie. De publicatie van vertaalde literatuur is in de Verenigde Staten steeds meer een aangelegenheid van dergelijke kleine en onafhankelijke uitgevers. Uitgeefster Fiona McCrae maakte in Amsterdam kennis met een groot aantal Nederlandse collega's.

Jens Dehning is non-fictieredacteur bij de Berlijnse tak van uitgeverij Rowohlt. Bij Rowohlt is men steeds op zoek naar met name actuele non-fictie; sinds enige tijd verschijnt er ook non-fictie voor kinderen. Dehning bracht in november een bezoek aan Amsterdam en trof er uitgevers van zowel non-fictie als kinder- en jeugdliteratuur. Dehning was zeer gebaat bij deze introductie in de Nederlandse uitgeverwereld.

Brochures

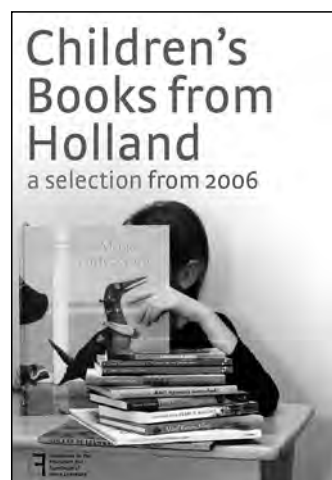
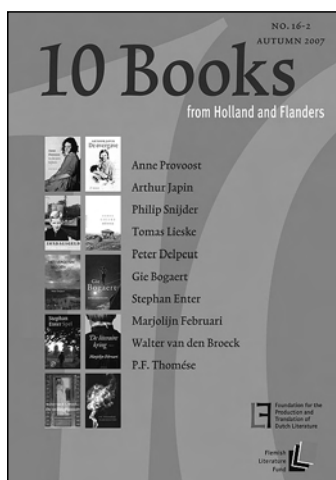
In 2007 verschenen er twee nummers van *10 Books from Holland and Flanders* (voorjaar en najaar), waarin recente Nederlandstalige fictietitels onder de aandacht worden gebracht. Deze publicatie werd gemaakt in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren en verstuurd naar ongeveer 2000 relaties (een vast internationaal publiek van uitgevers, redacteurs, vertalers, critici, literair agenten, neerlandici en andere belangrijke contacten).

In de jaarlijkse brochure *Quality Non-Fiction from Holland* werden 10 non-fictietitels besproken. Deze uitgave werd naar meer dan 1650 buitenlandse uitgevers verstuurd.

De publicatie *Children's Books from Holland* werd gemaakt voor de boekenbeurs in Bologna en gaf een overzicht van de belangrijkste kinder- en jeugdtitels die in 2006 verschenen. De brochure werd naar meer dan 1100 relaties verstuurd. Tevens werd er een tweede *Children's Classics from Holland*-brochure samengesteld, met daarin aandacht voor 12 klassieke kinder- en jeugdtitels.

Ter ondersteuning van de Nederlandse schrijvers van misdaadliteratuur werd een tweede brochure *Crime Writers from Holland* gemaakt waarin 10 'klassieke' misdaadboeken werden gepresenteerd.

Voor de boekenbeurs in Beijing (BIBF) werd een Chinees-Engelstalige brochure gemaakt: *Panorama Holland 3*. Deze publicatie met een omvang van 52 pagina's gaf een breed overzicht van de Nederlandse letteren in diverse genres en werd in een oplage van 1000 exemplaren verspreid.

Ter ondersteuning van de promotie van literaire tijdschriften werd een katern verzorgd in het Boekenweekmagazine dat de Stichting CPNB in een oplage van meer dan 160.000 exemplaren via de boekhandels liet verspreiden. Het katern bestond uit een aantal pagina's van het tijdschrift *Tirade* en een overzicht van alle gesubsidieerde tijdschriften.

Voor de boekenbeurs in Guadalajara (Mexico) werden 30 Spaanstalige factsheets gemaakt over onder meer de auteurs Annejet van der Zijl, Oek de Jong, Jan Wolkers, Remco Campert, Imme Dros, Toon Tellegen en Midas Dekkers.

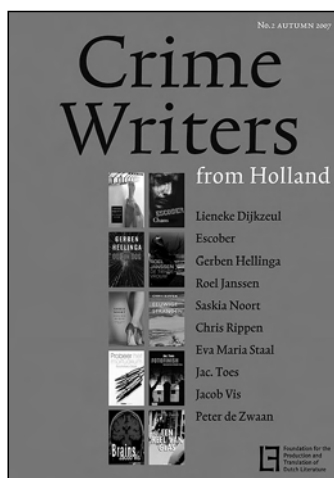
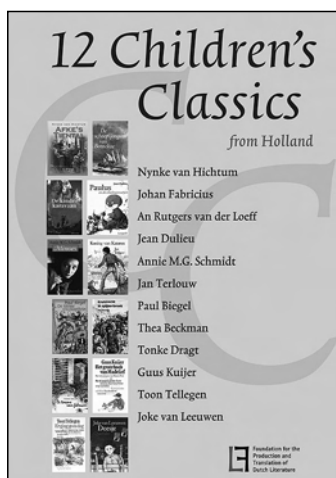
Ter ondersteuning van het 'Niederländische AutorInnen im Ausland'-programma werden Duitstalige dossiers gemaakt over Remco Campert, Rascha Peper en Tommy Wieringa.

Voor de manifestatie '7 Dutch Authors at PEN World Voices Festival' in New York werd een boekje gemaakt, *Home and Away. Read While You Wait*, met daarin een overzicht van de verschillende programmaonderdelen, een biografie van de deelnemende auteurs en van iedere auteur een vertaald fragment uit een recent werk. Ter gelegenheid van deze manifestatie werd een speciale website gemaakt met aanvullende informatie (www.nlpvf.nl/ny2007).

In november vond het programma 'Café Amsterdam' in Praag plaats. Hiervoor werd een serie publicaties (programmakrant, bierviltje, affiche, website) gemaakt die alle aansloten bij het café-thema.

Voor het programma 'Neues aus den Niederlanden' in Leipzig (maart) werden een affiche en een ansichtkaart ontworpen.

Voor de NLPVF-deelname aan de beurzen in Thessaloniki en Parijs werden advertenties, folders en websites ontworpen.

Nieuwsbrieven

In juli 2007 verscheen er één nummer (#16/1) van de *Nieuwsbrief Letteren*. Deze nieuwsbrief is bedoeld om vertalers, ambassades, literair agenten en scouts, neerlandici extra muros en andere geïnteresseerden op de hoogte te brengen van de nieuwste ontwikkelingen in literair Nederland en Vlaanderen. Ook van de nieuwsbrief *Nieuws uit het Vertalershuis* verscheen één nummer (april), dat werd verspreid onder de relaties van het Amsterdamse Vertalershuis.

Naast papieren nieuwsbrieven worden er in toenemende mate digitale nieuwsbrieven verstuurd. De belangrijkste daarvan is de *Newsletter NLPVF / Nieuwsbrief NLPVF* die 7 keer werd verstuurd. Eind 2007 telde de verzendlijst ongeveer 850 abonnees. *Poetry Update* werd 4 keer verstuurd naar circa 300 abonnees. Over ontwikkelingen op het gebied van de Deltareeks werd een nieuwsbrief verstuurd naar 190 belangstellenden.

Dossiers

De dossiers over nieuwe titels in de verschillende genres (fictie, non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie) bevatten Engelstalige informatie over het boek, de auteur, de rechtensituatie en dergelijke, een interview met de schrijver en een vertaald fragment van minimaal 20 pagina's van het betreffende boek. Voor een compleet overzicht, zie bijlage 5.

Website en internet

De groei van het verkeer naar de website van het NLPVF (www.nlpvf.nl) zette zich in 2007 voort. Gemiddeld werd de site dagelijks door 2051 verschillende mensen bezocht. De kern van de website bestaat uit een aantal databases waaruit informatie wordt gepresenteerd over 585 titels van 368 auteurs publicerend bij 80 Nederlandstalige uitgeverijen, en over 13.000 vertalingen.

De diverse afdelingen binnen de website groeiden gestaag; binnen het Engelse en het Nederlandse domein en binnen de genres fictie, non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur en poëzie zijn steeds meer nieuwsfeiten, boekinformatie, aankondigingen, essays en praktische informatie te vinden. Naast de algemene website onderhoudt het NLPVF de specifiek voor de Deltareeks ingerichte site www.deltareeks.nl. Deze site geeft informatie over de beschikbare titels in de serie, gaat in op het ontstaan en de ontwikkeling van de reeks en verwijst bezoekers naar internetboekhandels waar de titels kunnen worden besteld.

Poetry International Web

Het NLPVF is als landenredacteur verantwoordelijk voor de Nederlandse afdeling van Poetry International Web (PIW; www.poetryinternational.org), waaraan in 2007 bijdragen werden toegevoegd van en over Anneke Brassinga, Remco Campert, Kreek Daey Ouwens, Rogi Wieg, K.

Michel, Menno Wigman en Nachoem M. Wijnberg . Tijdens het Poetry International Festival van 16-22 juni nam het NLPVF deel aan het seminar voor *co-organisators* van PIW. Aan een eind 2006 ingezette innovatie op PIW werd verder gestalte gegeven: er werden audiostreams en podcasts van voordrachten van tien Nederlandse en Friese dichters in hun moedertaal geplaatst; na Tsead Bruinja in 2006 volgden in 2007 Robert Anker, Mark Boog, F. van Dixhoorn, Erik Lindner, Tonnus Oosterhoff, Alfred Schaffer, Albertina Soepboer, Mustafa Stitou en Nachoem M. Wijnberg.

Lyrikline.org

Het partnerschap met de internationale poëziewebsite Lyrikline.org (www.lyrikline.org) werd bestendigd en aan de website werden bijdragen toegevoegd die voortvloeiden uit het project 'Sprache in Essenz' (Arjen Duinker, Tonnus Oosterhoff; in 2008 volgen uit hetzelfde project nog Anneke Brassinga, Ilja Leonard Pfeijffer en Mark Boog).

Bibliotheek, documentatie en archivering

De bibliotheekcollectie van het NLPVF, die uniek is in Nederland, omvatte aan het eind van 2007 bijna 9000 zowel door het NLPVF gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde vertalingen van Nederlandse en Vlaamse fictie, non-fictie, poëzie en kinder- en jeugdliteratuur. In 2007 konden 410 boeken en tijdschriften aan de collectie worden toegevoegd.

Het NLPVF ontving boeken ten geschenke van het Vlaams Fonds voor de Letteren, van auteurs en vertalers en van Nederlandse en buitenlandse uitgeverij. Verder werden via boekhandel en internet boeken verworven.

Daarnaast wordt door middel van een databaseoverzicht het bestand aan vertalingen ontsloten. In 2007-2008 is tezamen met het Vlaams Fonds voor de Letteren en met behulp van een subsidie van de Taalunie de database opgeschoond en uitgebreid. Het grote aantal aanvragen om informatie van buitenlandse uitgeverij, ambassades, studenten, journalisten en vertalers neemt naar verwachting nog sterk toe nu de database via de website van het NLPVF toegankelijk is. Op basis van deze gegevens kunnen NLPVF-medewerkers derden adviseren en informeren.

In 2007 schonk het NLPVF wederom boeken aan diverse instellingen. Engelse en Franse vertalingen werden gedoneerd aan het Alexandria Library Book Donation Project en Spaanse vertalingen werden beschikbaar gesteld aan de Ambassade in La Paz voor de Feria de Libros aldaar. De afdeling documentatie beheert onder andere een omvangrijk knipselarchief van Nederlandse recensies en besprekingen van Nederlandse literatuur in buitenlandse kranten, waarop met enige regelmaat een beroep wordt gedaan door vertalers, docenten, studenten en buitenlandse *readers*. Om de toegankelijkheid van het NLPVF-archief te bevorderen, werd dit jaar verder gewerkt aan een BasisSelectieDocument.

Promotie

INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Literaire manifestaties buitenland

Het NLPVF is ervan overtuigd dat de Nederlandse literatuur rijk is aan een groot aantal verschillende stemmen, die het verdienen gehoord te worden op het internationale podium. Hiertoe organiseert het fonds, in samenwerking met internationale literaire instellingen, jaarlijks verschillende grootschalige literaire manifestaties in het buitenland. In 2007 organiseerde het NLPVF drie literaire manifestaties.

In maart vond de manifestatie 'Haut les Pays-Bas' plaats ter gelegenheid van de Salon du Livre in Parijs. Arnon Grunberg, Geert Mak, Anna Enquist en Willem Jan Otten namen deel aan de presentatie aldaar. In nauwe samenwerking met de uitgeverijen Gallimard en Actes Sud zijn vijf programma's georganiseerd, gewijd aan de vier aanwezige auteurs en aan W.F. Hermans. Voor een verslag, zie bijlage 10.

New York was het decor voor de omvangrijkste buitenlandse manifestatie van dit verslagjaar: de serie literaire programma's 'Home and Away', die onderdeel uitmaakte van het prestigieuze PEN World Voices Festival. De keuze voor de Nederlandse auteurs, Geert Mak, Moses Isegawa, Margriet de Moor, Adriaan van Dis, Arnon Grunberg, Isabel Hoving en Arthur Japin, werd zowel bepaald door de affiniteit met het thema van het festival als door de verschijning en beschikbaarheid van recent literair werk in Engelse vertaling. Zij namen deel aan programma's naast grote literaire namen als Nobelprijswinnares Nadine Gordimer en Alain de Botton, aan debatten over journalistiek en (zelf)censuur, feit en fictie in de historische roman, Abu Ghraib en Guantanamo, de relatie nationale en persoonlijke identiteit, literatuur en exil, maar er werd ook ruimte in het programma gecreëerd voor intiemere tweegesprekken waarin de auteurs het eigen werk in meer detail aan het publiek konden presenteren. Zeer eervol was de uitnodiging van PEN voor deelname van twee Nederlandse schrijvers, Geert Mak en Moses Isegawa, aan het openingsprogramma van het festival, 'Green Thoughts: Writers on the Environment', waarin tevens grote internationale auteurs als Salman Rushdie, Jonathan Franzen en Laura Restrepo optraden. In totaal trokken de programma's met Nederlandse schrijvers ruim 3500 bezoekers. Bijlage 11 bevat een verslag.

Het jaar 2007 werd, wat de manifestaties betreft, afgesloten met een van de meest bijzondere en geslaagde literaire presentaties uit de geschiedenis van het NLPVF: het festival 'Café Amsterdam' in het Praagse Archa Theater. Remco Campert, Tomas Lieske, Esther Ending, Frank Westerman, Tonnus Oosterhoff en Mustafa Stitou, van wie allen recent vertaald werk in het Tsjechisch beschikbaar was, werden in november gepresenteerd in een Tsjechisch-Nederlands literatuurprogramma. Het Archa Theater werd gedurende een heel weekend getransformeerd tot een Amsterdamse bruine kroeg. 'Café Amsterdam' trok veel belangstelling, zowel van publiek als van de Tsjechische pers. Alle grote Tsjechische kranten plaatsten gedurende het festival artikelen, recensies en interviews. Voor een verslag, zie bijlage 12.

Internationale Literaire Manifestaties en Projecten

De ILMP-regeling, gefinancierd vanuit de HGIS, was eind 2007 twee jaar en zes maanden van kracht. In die tijd is duidelijk geworden dat er dankzij het delegeren van de HGIS-gelden meer ruimte is gekomen voor het programmeren van Nederlandse literatuur op buitenlandse podia, en dat ook de Nederlandse festivals gebruikmaken van de mogelijkheid hun programma's te internationaliseren.

De werkwijze van het bureau ILMP is in 2007 niet veranderd. De subsidieaanvragen werden beoordeeld door een externe commissie van deskundigen, die in onderling overleg haar eindoordeel vormde. Het bestuur van het NLPVF droeg de eindverantwoordelijkheid. De commissie ILMP bestond in 2007 uit zes leden: Erna Staal, Tatjana Daan, Margreet Ruardi, Sjeng Scheijen, Marc Verstappen en Hans Maarten van den Brink.

In de periode 1 januari 2007 tot en met 31 december 2007 werden in totaal 25 aanvragen ingediend. Daarvan werden er 20 gehonoreerd en 5 afgewezen. Van die 20 aanvragen waren er 14 afkomstig van Nederlandse organisaties en 6 van buitenlandse festivals. De verhouding Nederlandse-internationale aanvragen is in 2007 nog niet evenredig, maar het gaat de goede kant op. Er werden in 2007 evenveel subsidieaanvragen ingediend als in 2006, maar het aantal buitenlandse aanvragen steeg in 2007 van 3 naar 6.

De belangstelling in Duitsland voor het programmeren van Nederlandse auteurs bleef groot (zie ook bijlage 6). Angelsaksische podia en festivals toonden grotere belangstelling voor Nederlandse literatuur, dankzij actieve benadering door het NLPVF. De verwachting is dat deze groeiende interesse doorzet. Het Bath Literature Festival vroeg in 2007 subsidie aan en het Edinburgh International Book Festival nodigde een keur aan Nederlandse auteurs uit voor 2008. Ook zijn in 2007 voorbereidende gesprekken gevoerd met een Frans cultureel festival en is er voortdurend contact geweest met allerlei Duitse podia.

In het jaar 2007 werden de subsidietekorten van organisaties als Crossing Border, Poetry International en Winternachten nog aangevuld via de ILMP-regeling, plus een optopping van ocw, die via de ILMP-regeling werd uitgekeerd.

Bijlage 5 geeft een overzicht van de in het kader van de ILMP-regeling toegekende subsidies.

Meerjarige subsidieregeling festivals

Met ingang van 1 januari 2009 kent het NLPVF twee nieuwe subsidieregelingen, te weten de Meerjarige Subsidies Nederlandse Literaire Manifestaties en de regeling Incidentele Nederlandse Literaire Projecten. Deze regelingen zullen worden ingevoegd in de werkstructuur van de ILMP-regeling.

De voorbereiding van de overdracht van de CUNO-subsidies vond plaats in 2007. Dit gebeurde in nauw overleg met het Ministerie van ocw en de voornaamste aanvragers, voor het grootste deel literaire festivals. Met alle betrokkenen werd afgesproken niet veel af te wijken van hoe er tijdens de cultuurnotaperiode 2005-2008 is gehandeld. Tegelijkertijd werd de ambitie geformuleerd om te komen tot een zo divers mogelijk, compleet literair landschap in Nederland, met oog voor nieuwe initiatieven.

Vanaf november 2007 is gezocht naar drie nieuwe commissieleden, die de benodigde expertise zouden meebrengen voor het nieuwe takenpakket vanaf 2008. Sigrid Bousset (directeur Het Beschrijf, Brussel) heeft de plaats van Marc Verstappen ingenomen, Christiane Hardy (uitgever Van Oorschot) die van Erna Staal. Een derde lid wordt in het voorjaar van 2008 opgevolgd.

Schrijversprogramma buitenland

Het Schrijversprogramma buitenland is een verzamelnaam voor de incidentele buitenlandse optredens van Nederlandse auteurs die plaatsvinden met steun en bemiddeling van het NLPVF. Het gaat om optredens ter ondersteuning van de publicatie van vertaald werk of om deelname aan internationale literaire festivals.

Hiervoor wordt in de regel een reiskostensubsidie verstrekt; soms wordt de vertaling gefinancierd van een korte tekst of een aantal gedichten, ten behoeve van het optreden. In afzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld een armlastig, maar belangrijk literair festival) kan het NLPVF tegemoetkomen in de verblijfkosten.

Het NLPVF regelt en betaalt deze reizen, bij wijze van steun aan de buitenlandse uitgever en bij wijze van service aan de Nederlandse auteur. Tijdens dit proces, waarbij ook uitgever, auteur, organisator en soms een vertaler betrokken zijn, oefent het NLPVF waar mogelijk invloed en controle uit op de kwaliteit van de programmering. Afgezien van deze financiële steun worden de organisatoren bijgestaan met informatie over de auteur: documentatiemateriaal, vertalingen, recensies en foto's. Met alle grote en ook veel kleinere literaire festivals ter wereld wordt intensief contact onderhouden over regelmatige (lieft jaarlijkse) Nederlandse deelname. Ook met de belangrijkste literaire podia in Duitsland, de Literaturhäuser, wordt zeer geregeld overleg gepleegd, met name tijdens de boekenbeurzen in Frankfurt (oktober) en Leipzig (maart).

Inclusief de optredens die plaatsvonden in het kader van de literaire manifestaties (zie p. 20) en de gastschrijverprogramma's voor Nederlandse auteurs aan buitenlandse universiteiten (zie hieronder), vonden in 2007 wereldwijd 93 literaire programma's plaats waaraan Nederlandse auteurs deelnamen, een stijging van circa 20% ten opzichte van 2006. Een overzicht hiervan biedt bijlage 6.

Writers in Residence

Het NLPVF heeft gastschrijverprogramma's voor Nederlandse auteurs aan de universiteiten van Berlijn, Londen, Parijs, Wenen, Boedapest, Oldenburg, de University of Michigan te Ann Arbor, en het IOL (Instituut voor de Opleiding van Leraren) in Paramaribo.

In het voorjaar van 2007 verbleef publicist Anil Ramdas in Paramaribo ter afronding van een boek over Suriname. Het NLPVF had Ramdas uitgenodigd om tijdens dit verblijf, in de eerste weken van maart, een cursus creatief schrijven aan het IOL te geven, met bijzondere aandacht voor het schrijven van columns.

In aansluiting op het programma 'Haut les Pays-Bas' ter gelegenheid van de Salon du Livre in Parijs (zie p. 20), nam Anna Enquist deel aan het WiR-programma van de vakgroep Nederlands van de Sorbonne. In de periode eind maart tot begin mei 2007 verzorgde zij enkele colleges over onder andere haar poëzie en de relatie tussen muziek en literatuur in haar werk, en werkte ze samen met de studenten aan vertalingen van enkele gedichten.

In diezelfde periode was Jaap Scholten zes weken gastdocent in Boedapest. Het gastschrijverschap in Boedapest is geïnitieerd door het NLPVF in samenwerking met het Centrum voor Neerlandistiek van de Eötvös Loránd Universiteit (ELTE). Scholten gaf twee keer per week college aan studenten neerlandistiek aan de ELTE, die eveneens toegankelijk waren voor studenten van de Karoli Universiteit in Boedapest. Hij richtte zich daarin op een zestal maatschappelijke thema's die in zijn werk en dat van verwante Nederlandse schrijvers een rol spelen. Zo kwamen onder andere de relatie stad en platteland, de verborgen klassenmaatschappij en de multiculturele samenwerking aan de orde.

In Oldenburg ondersteunt het NLPVF een kortdurend gastdocentprogramma waarin jaarlijks een Nederlandse auteur een week lang college geeft over het eigen werk. In juni 2007 reisde Nelleke Noordervliet naar Oldenburg voor een aantal colleges over postkoloniale literatuur in relatie tot haar roman *Pelican Bay*.

In Berlijn verbleef in november en december als Writer in Residence de dichter K. Michel, die zes weken college gaf over Nederlandse poëzie aan studenten neerlandistiek van de Freie Universität. Het WiR-programma in Berlijn wordt geleid door professor Jan Konst, die K. Michel intensief heeft begeleid.

Non-fictieconferentie

In 2007 werden voorbereidingen getroffen voor de internationale non-fictieconferentie van 2008. Als thema werd gekozen voor: 'Specialist expertise in an accessible form: how to present an academic author to a broad audience'.

Tentoonstelling kinderboekillustraties

De NLPVF-tentoonstelling *Dutch Treats: Contemporary Illustration from The Netherlands*, die in 2005 is samengesteld door het Eric Carle Museum of Picture Book Art en curator Truusje Vrooland-Löb, is van 24 november 2006 tot en met 29 juli 2007 te zien geweest in het Letterkundig Museum in Den Haag. Gedurende 2007 is een aantal aanvragen ontvangen om de tentoonstelling weer naar het buitenland te laten reizen. Het NLPVF heeft eind 2007 voorbereidingen getroffen voor een expositie in Griekenland en Spanje begin 2008. Een tentoonstelling met werk uit recente prentenboeken blijkt een uitstekend middel te zijn om bijzondere Nederlandse boeken aan buitenlandse uitgevers en andere geïnteresseerden te presenteren.

Promotie

PROMOTIONELE ACTIVITEITEN GERICHT OP NEDERLAND

Deltareeks

Het verschijnen van het twintigste deel in de Deltareeks – het *Verzameld dichtwerk* van Karel van de Woestijne – werd op 8 september 2007 feestelijk gevierd in het AMVC-Letterenhuis in Antwerpen. Van de Woestijne (1878-1929) wordt algemeen beschouwd als een van de grootste en invloedrijkste dichters uit Vlaanderen. Uitgeverij Lannoo organiseerde de presentatie, in samenwerking met de Historische Uitgeverij en de Stad Antwerpen.

Literaire tijdschriften

Het NLPVF verstrekt sinds 1997 promotiesubsidies om het leespubliek van de literaire tijdschriften te vergroten. Deze kunnen worden aangevraagd door literaire tijdschriften die structureel subsidie van het fonds ontvangen. De kosten en opbrengsten van de door de tijdschriften ingediende plannen worden kritisch gewogen. In 2007 kende het NLPVF eenmaal een promotiesubsidie toe, aan het tijdschrift *Liter*, dat samen met de hogeschool Ede en de universiteit Leiden een lezersonderzoek verrichtte.

Het NLPVF werkt sinds 2002 samen met de Stichting CPNB om het literaire tijdschrift te promoten. Jaarlijks wordt een door het NLPVF gesubsidieerd tijdschrift betrokken in de publiciteit rond de Boekenweek. In het verslagjaar is de redactie van *Tirade* gevraagd om in eigen huisstijl een mini-aflevering van haar tijdschrift te maken. Het katern verschijnt in het *Boekenweekmagazine* (oplage circa 150.000 exemplaren) en wordt gefinancierd door het NLPVF, dat zelf twee pagina's gebruikt om de aandacht te vestigen op de elf andere Nederlandse literaire tijdschriften die het subsidieert. Het *Tirade*-nummer dat tijdens de Boekenweek verscheen, raakte uitverkocht. Het literaire klimaat waarin de tijdschriften verschijnen verschilt fundamenteel met dat van twintig jaar geleden. De huidige conjunctuur vergt een nieuwe manier van denken over de exploitatie en het bereik van de tijdschriften, dat verontrustend klein is. In samenwerking met literair festival Weerwoord nam het NLPVF het initiatief om een discussieavond te organiseren over de toekomst van de literaire tijdschriften, en de tijdschriften voor te bereiden op wijzigingen in de subsidiesystematiek (met ingang van 1 januari 2009). Het fonds vroeg een aantal uitgevers en redactieleden mee te denken over de invulling van de avond (28 januari 2008).

Een initiatief waaraan het NLPVF sinds 2006 werkt, is het ontwerp voor een website van het literaire tijdschrift, in coalitie met de Nederlandse Taalunie en het Vlaams Fonds voor de Letteren. De site zal verschillende functies verenigen, zoals een nieuws-, archief-, debat- en pr-functie, en biedt uitgevers bovendien de gelegenheid de verkoop en distributie centraal te regelen. De site zal in 2008 operationeel worden.

Schrijversresidenties Amsterdam

Amsterdam Vluchtstad biedt een plek aan buitenlandse schrijvers die het regime van hun land willen of moeten ontvluchten. Zij kunnen een periode wonen en werken in het voormalige huis van Anne Frank aan het Merwedeplein. Een medewerker van het NLPVF treedt op als organisator en gastheer. In 2007 was de Syrische schrijfster Maha Hassan te gast.

Sinds 2006 zijn er in Amsterdam twee locaties waar buitenlandse auteurs een periode kunnen verblijven: een boven Boekhandel Athenaeum op het Spui en een in een appartement van de Universiteit van Amsterdam. Partners zijn het Fonds voor de Letteren, Athenaeum en de UvA. Financiering komt van het Ministerie van OCW, de gemeente Amsterdam, het LIRA Fonds, het Peter Paul Peterich Fonds, het R.O. van Gennep Fonds (Prins Bernhard Fonds).

De bedoeling is buitenlandse stemmen een rol te geven in discussies en kwesties die in Nederland

spelen en bij te dragen aan de internationalisering van Amsterdam. Het gaat om auteurs van fictie en non-fictie, maar het is goed mogelijk dat er in de nabije toekomst ook critici zullen worden uitgenodigd om gedurende enkele maanden eens een nieuw licht te laten schijnen op de Nederlandse literatuur. In 2007 waren Olga Tokarczuk, Saskia de Coster, Etienne van Heerden, Witi Ihimaera, Sudeep Sen, Lilian Faschinger en Marlene van Niekerk te gast. Voor meer informatie: www.writerinresidence.nl.

Kinder- en jeugdliteratuur

‘Het beoordelen van illustraties in kinderboeken’ was het thema van de tweede bijeenkomst Jeugdliteraire Kritiek die het NLPVF op 13 september in Spui25 te Amsterdam organiseerde voor kinderboekenrecensenten. Het programma werd gepresenteerd door Hadassah de Boer. Illustrator Jan Jutte beet het spits af met een verhaal over illustratietechnieken en inspiratiebronnen aan de hand van zijn eigen werk. Aansluitend schetste Saskia de Bodt, wetenschapster, in 2007 voorzitter van de jury van de Max Velthuijs-prijs en deskundige op het gebied van historische kinderboeken-illustraties, in vogelvlucht de geschiedenis van het geïllustreerde kinderboek. Daarna vond er een discussie plaats met Philippe Werck, uitgever van Clavis en initiator van de Prijs van Hasselt; Sytse van der Zee, docent illustratie aan de kunstacademie in Zwolle; en Aad Meinderts, directeur van Stichting Lezen en een van de initiatiefnemers van de Max Velthuijs-prijs. In 2008 organiseert het NLPVF een masterclass over het recenseren van geïllustreerde boeken voor een selecte groep recensenten van landelijke dagbladen.

Vertalingen

Inleiding

Professionalisering van het vak van vertalen, zowel in vakinhoudelijke als in economische zin, is een van de voornaamste prioriteiten van het NLPVF. Er is dringende nood aan een gedegen universitaire literaire vertaalopleiding in Nederland, gericht op aankomende vertalers in en uit het Nederlands. In 2007 heeft het NLPVF het initiatief genomen tot een 'Pleidooi voor het behoud van een bloeiende vertaalcultuur', dat samen met het Fonds voor de Letteren, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Taalunie wordt gepresenteerd als vervolg op het manifest van het letterenoverleg 'De uitkijkpost van de literatuur' uit 2006. Het stuk bevat een aantal concrete aanbevelingen om de cultureel-maatschappelijke positie van vertalen en vertalers te verstevigen en een doorgaande leerlijn voor (aankomende) vertalers te bewerkstelligen, ter bestrijding van de komende vergrijzing van de beroepsgroep.

In 2007 heeft de Universiteit Leiden in samenwerking met het NLPVF plek gecreëerd voor verblijf in Nederland van twee Chinese studenten die het vertalen als beroepsperspectief hebben.

Met de Taalunie en het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen is een plan van het NLPVF voor kortlopende Writer-in-Residenceprogramma's aan buitenlandse universiteiten omgezet in twee pilotprojecten voor 2008. Het bezoek van een schrijver wordt gecombineerd met colleges van vertalers en/of vertaalwetenschappers, zodat begaafde studenten een goede kennismaking krijgen met vertalen als vak.

Kwaliteitsbevordering vertalingen

In 2007 zijn in totaal 96 fragmentvertalingen ter beoordeling ontvangen, waarvan 46 op verzoek van een buitenlandse uitgever. Indien een vertaling niet goed genoeg wordt bevonden, raadt het NLPVF de uitgever een andere vertaler aan. Van de 96 fragmentvertalingen zijn er 32 positief bevonden. De beoordeling geschiedt door professionele vertalers en/of docenten vertaalwetenschap op basis van wederzijdse anonimiteit.

Eind 2007 bevat het bestand aan positief beoordeelde vertalers van het NLPVF 508 namen, eind 2006 waren dat er 476. Er wordt naar gestreefd vertalingen door ten minste twee adviseurs te laten evalueren en op die wijze een zo afgewogen mogelijk oordeel te verkrijgen. Zo werden 46 proefvertalingen door twee, en twee proefvertalingen door drie adviseurs bekeken. Hoewel dit arbeidsintensief is, blijft het NLPVF zoeken naar vertalers en adviseurs in minder gangbare, moeilijke talen. Recentelijk werden Perzische, Servische, Tsjechische en Turkse vertalers aan ons bestand toegevoegd.

Vertaalopleidingen en vertaalworkshops

Het NLPVF houdt zich, al dan niet in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen, waarin het wordt vertegenwoordigd door Peter Bergsma (directeur van het Vertalershuis), bezig met de opleiding en bijscholing van literair vertalers uit het Nederlands. In 2007 zijn 9 vertaalworkshops en 8 mentoraten georganiseerd, plus de literaire vertaaldagen:

- januari 2007, Istanbul: vertaalworkshop Nederlands-Turks (in samenwerking met het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen en het Vlaams Fonds voor de Letteren, 10 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit de roman *Ultramarijn* van Henk van Woerden.
- februari 2007, Arles: vertaalworkshop Nederlands-Frans (in samenwerking met het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen en het Vlaams Fonds voor de Letteren, 5 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit de roman *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker.

- maart 2007, Amsterdam: vertaalworkshop Nederlands-Chinees (6 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit *Steppeland. Berichten uit Mongolië* van Tjalling Halbertsma.
- mei 2007, Madrid: vertaalworkshop Nederlands-Spaans (in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren, 10 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit *De tweeling* van Tessa de Loo.
- juni 2007, Warschau: vertaalworkshop Nederlands-Pools (in samenwerking met het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen en het Vlaams Fonds voor de Letteren, 13 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit *Waarom elf Antillianen knielden voor het hart van Chopin* van Jan Brokken.
- juni 2007, Amsterdam/Rotterdam: ‘James Brockway-workshop’ poëzievertalen Nederlands-Duits (5 deelnemers) met als onderwerp gedichten van Anneke Brassinga. Voor de slotsessie werden enkele buitenlandse tijdschriftredacteurs uitgenodigd. De resultaten van de workshop werden gepresenteerd tijdens een programma dat deel uitmaakte van het Poetry International Festival.
- november 2007, Balatonfüred: vertaalworkshop Nederlands-Hongaars (in samenwerking met het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen en het Vlaams Fonds voor de Letteren, 7 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit het verhaal ‘De jongen met de viool’ van Thomas Rosenboom. De auteur woonde de workshop bij.
- november 2007, Boekarest: vertaalworkshop Nederlands-Roemeens (15 deelnemers) met als onderwerp een fragment uit het verhaal ‘Het vege lijf’ van Bernlef.
- november 2007, Amsterdam: masterclass ‘Reve-workshop’ Nederlands-Duits (in samenwerking met de Freie Universität Berlin, 5 deelnemers) met als onderwerp de ‘Brief uit het huis genaamd “Het Gras”’ van Gerard Reve.
- december 2007, Utrecht: Literaire Vertaaldagen (in samenwerking met de Stichting LIRA, het Nederlandse en Vlaamse Fonds voor de Letteren en de Nederlandse Taalunie, 270 deelnemers), bestaande uit een symposiumdag en een dag met 15 verschillende vertaalworkshops, zowel in als uit het Nederlands.
- 8 mentoraten (in samenwerking met het Expertisecentrum/Steunpunt Literair Vertalen): voor de Albanese vertaling van *Een varken in het paleis* van Tessa de Loo (vertaler Marsela Maçi, mentor Roel Schuyt); voor de Hongaarse vertaling van *Nooit meer slapen* van W.F. Hermans (vertaler Krisztina Törö, mentor Mari Alföldy); voor de Portugese vertaling van *Het verstoorde leven* van Etty Hillesum (vertaler Leonor Raven Gomes, mentor Fernando Venâncio); voor de Engelse vertaling van *Mijn Mercedes is niet te koop* van Jeroen van Bergeijk (vertaler John Antonides, mentor Liz Waters); voor de Franse vertaling van *De eetclub* van Saskia Noort (vertaler Mireille Cohendy, mentor Isabelle Rosselin); voor de Zweedse vertaling van *Het psalmenoproer* van Maarten ’t Hart (vertaler Kenneth von Zeipel, mentor Ingrid Wikén Bonde); voor de Engelse vertaling van een fragment van *Spel* van Stephan Enter (vertaler David McKay, mentor Susan Massotty) en voor de Engelse vertaling van een fragment van *Oude en nieuwe Maya’s* van Dik van der Meulen (vertaler Brian Doyle, mentor Ina Rilke).

Honorering vertalers

Het NLPVF heeft in 2007 een ander systeem ingevoerd voor het vaststellen van de hoogte van vertaaltarieven in de subsidieaanvragen. De hoogte van de subsidie is nu gekoppeld aan differentiatie van honoraria. Dat wil zeggen dat er, afhankelijk van levens- en inkomenspeil per land, minimumhonoraria voor vertalers kunnen worden gevraagd van de buitenlandse uitgevers die een subsidie aanvragen, en te hoge honoraria kunnen worden ‘afgeroomd’. Tot 2007 was er alleen een maximum subsidiabel honorarium van 9,7 eurocent per woord; nu zijn er categorieën 6- en 6+, waarbinnen gedifferentieerd kan worden per land of aanvraag. Naar verwachting verloopt deze operatie budgetneutraal.

In Nederland wonende vertalers die gehonoreerd worden volgens de (lage) tarieven die gebruikelijk zijn in hun moedertaalland, kunnen bij het NLPVF een aanvullend honorarium aanvragen. In 2007 zijn 5 aanvullende honoraria toegekend.

Vertaalprijzen

Het NLPVF kent inmiddels 4 tweejaarlijkse vertaalprijzen toe, waarvan 3 meegefinancierd door het Vlaams Fonds voor de Letteren, en 1 jaarlijkse prijs. De praktische organisatie en uitvoering is in handen van het Vertalershuis. In 2007 zijn de volgende prijzen uitgereikt:

- januari 2007, Berlijn: de Else-Otten-Preis aan Hanni Ehlers voor haar vertaling van de roman *Geheel de uwe* (*Ganz der Ihre*) van Connie Palmen.
- juni 2007, Rotterdam (Poetry International Festival): de James Brockway Prijs aan Gregor Seferens voor zijn vertaling van de dichtbundel *Een nieuw afscheid* (*Ein neuer Abschied*) van Anna Enquist.
- november 2007, Londen: de Vondel Translation Prize aan Susan Massotty, voor haar vertaling van *Spijkerschrift* (*My Father's Notebook*) van Kader Abdolah.
- december 2007, Utrecht: de NLPVF Vertalersprijs aan Olga Krijtová, voor haar werk als ambassadeur van de Nederlandse literatuur in Tsjechië.

Vertalershuis

In 2007 verbleven er 45 vertalers van 22 verschillende nationaliteiten in het Vertalershuis, gedurende in totaal 58 maanden. Daarnaast ontving het Vertalershuis van januari tot en met maart de Frans-Canadese auteur Jean-Eric Riopel, als gast van het Fonds voor de Letteren. Bijlage 8 bevat een lijst van de verschillende vertalers en de projecten waaraan zij tijdens hun verblijf hebben gewerkt.

Het Vertalershuis ontving in 2007 geen subsidie van de Europese Commissie, waarvoor een aanvraag was gedaan in samenwerking met het British Centre for Literary Translation in Norwich (Engeland), het Collège International des Traducteurs Littéraires in Arles (Frankrijk), het Casa del Traductor in Tarazona (Spanje) en Magyar Fordítóház Alapítvány in Balatonfüred (Hongarije).

Voor de periode 2008-2013 is in november 2007 een aanvraag voor een meerjarige Europese subsidie gedaan in samenwerking met de vertalershuizen in België, Frankrijk, Griekenland, Hongarije en Spanje.

De directeur van het Vertalershuis bezocht de jaarlijkse RECIT-vergadering in Balatonfüred (Hongarije), had in Parijs overleg met collega-vertalershuisdirecteuren over een gemeenschappelijke Europese subsidieaanvraag voor de periode 2008-2013, en nam tijdens de Frankfurter Buchmesse deel aan een rondetafeldiscussie over Europese subsidies.

Bijlage 1

TOEGEKENDE SUBSIDIES VERTALINGEN 2007

* subsidie op voorwaarde dat een proefvertaling wordt goedgekeurd

** tweede en laatste roman waarvoor wij subsidie kunnen toekennen

ⁱ financiering via intercultureel letterenbeleid

Fictie

ABDOLAH, KADER: *Het huis van de moskee*, Claassen Verlag (Duitsland), Vert.: Christiane Kubyⁱ

ABDOLAH, KADER: *Het huis van de moskee*, Gylden-dal (Denemarken), Vert.: Birthe Lundsgaard**ⁱ

ABDOLAH, KADER: *Het huis van de moskee*, JPV Publishers (IJsland), Vert.: Jóna Dora Bokanyⁱ

ABDOLAH, KADER: *Het huis van de moskee*, Norstedts (Zweden), Vert.: Ingrid Wikén Bondeⁱ

ABDOLAH, KADER: *Het huis van de moskee*, Salamandra (Spanje), Vert.: Marta Arguilé Bernal**ⁱ

BAKKER, GERBRAND: *Boven is het stil*, Harvill Secker (UK), Vert.: David Colmer

BENALI, ABDELKADER: *Laat het morgen mooi weer zijn*, Fazi Editore (Italië), Vert.: Claudia di Palermo**ⁱ

BERNLEF, J.: *Hersenschimmen*, Humanitas (Roemenië), Vert.: Gheorghe Nicolaescu

BERNLEF, J.: *Verloren zoon*, Europa (Slowakije), Vert.: Marta Manaková

BORDEWIJK, FERDINAND: *Karakter*, C.H. Beck Verlag (Duitsland), Vert.: Marlene Müller-Haas

BORDEWIJK, FERDINAND: *Karakter*, Bokförlaget Augusti (Zweden), Vert.: Urban Lindström*

BOUAZZA, HAFID: *Paravion*, Laguna (Servië), Vert.: Ivana Scepanovićⁱ

BRUIJN, MAX DE: *Expats*, The Lontar Foundation (Indonesië), Vert.: Lorraine T. Millerⁱ

CAMPERT, REMCO: *Het satijnen hart*, Arche Verlag (Duitsland), Vert.: Marianne Holberg

DIS, ADRIAAN VAN: *Familieziek*, William Heinemann (UK), Vert.: David Colmer**

DIS, ADRIAAN VAN: *Familieziek*, Modrijan Založba (Slovenië), Vert.: Tanja Mlaker

DORRESTEIN, RENATE: *Zonder genade*, Rajkamal Prakashan (India), Vert.: Devendra Kumar (uit het Engels)

ENDING, ESTHER: *Na Valentijn*, Odeon (Tsjechië), Vert.: Veronika Havlíková

FRANKE, TESS: *De inwijding*, Ullstein (Duitsland), Vert.: Ilja Braun

GIPHART, RONALD: *Troost*, Gema Publications (Griekenland), Vert.: Alexandros Kazazis*

GRUNBERG, ARNON: *De asielzoeker*, Tusquets (Spanje), Vert.: Cathy Ginard Feron**

GRUNBERG, ARNON: *Fantoompijn*, Kültür Yayınları (Turkije), Vert.: Nafer Ermisⁱ

GRUNBERG, ARNON: *De joodse messias*, Héloïse d'Ormesson (Frankrijk), Vert.: Olivier van Wersch-Cot

GRUNBERG, ARNON: *De joodse messias*, Ulpius-Haz (Hongarije), Vert.: Szabolcs Wekerle

GRUNBERG, ARNON: *Tirza*, Alef (Turkije), Vert.: Gül Özlenⁱ

HAASNOOT, ROBERT: *Waanzee*, Lengua de Trapo (Spanje), Vert.: Marta Arguilé Bernal

HAASSE, HELLA S.: *De verborgen bron*, Revue Svetovej Literatry (Slowakije), Vert.: Marta Manaková

HASETH, CAREL DE: *Slaaf en meester*, Va Bene (Oostenrijk), Vert.: Jan van der Bruggeⁱ

HERMANS, W.F.: *De donkere kamer van Damocles*, Harvill Secker (UK), Vert.: Ina Rilke**

JAPIN, ARTHUR: *Een schitterend gebrek*, Humanitas (Roemenië), Vert.: Andrei Anastasescu

JAPIN, ARTHUR: *Een schitterend gebrek*, Keter (Israël), Vert.: Rachèle Liberman

JAPIN, ARTHUR: *Een schitterend gebrek*, Kirjastus Ilo (Estland), Vert.: Krista Karolin*

KELLENDONK, FRANS: *Mystiek lichaam*, Scrittura-pura (Italië), Vert.: Claudia di Palermo

KEULEN, MENSJE VAN: *De laatste gasten*, Andrijici (Kroatië), Vert.: Maja Weikert

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Fazi Editore (Italië), Vert.: Claudia di Palermo

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Globosino Aleksandria (Servië), Vert.: Ivana Scepanović

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Hena (Kroatië), Vert.: Gioia Anna Ulrich

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Like (Finland), Vert.: Sanna van Leeuwen

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Mladinska Knjiga (Slovenië), Vert.: Tanja Mlaker

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Planeta (Spanje), Vert.: Conchita Alegre Gil

KLUUN: *Komt een vrouw bij de dokter*, Wahlström & Widstrand (Zweden), Vert.: Birgit Lönn*

KORNMEHL, ARIËLLA: *De vlindermaand*, Hakibbutz Hameuchad (Israël), Vert.: Rachèle Liberman

LIESKE, TOMAS: *Mijn soevereine liefde*, Lidové

- Noviny (Tsjechië), Vert.: Olga Krijtová
- LOO, TESSA DE: *De tweeling*, Gema Publications (Griekenland), Vert.: Yannis Ioannidis
- MEER, VONNE VAN DER: *Ik verbind u door*, Altin Bilek (Turkije), Vert.: Tuna Alemdar (uit het Duits)ⁱ
- MINCO, MARGA: *De glazen brug*, Gondolat (Hongarije), Vert.: Judit Gera
- MOOR, MARGRIET DE: *Kreutzersonate*, Sysprint (Kroatië), Vert.: Snjezana Cimi**
- MULISCH, HARRY: *De ontdekking van de hemel*, Cartaphilus (Hongarije), Vert.: Szabolcs Wekerle
- MULISCH, HARRY: *De ontdekking van de hemel*, Fraktura (Kroatië), Vert.: Romana Perecinec
- MULISCH, HARRY: *Het stenen bruidsbed*, Text (Rusland), Vert.: Irina Grivnina**
- NESCIO: *De uitvreter, Titaantjes, Dichtertje*, Gondolat (Hongarije), Vert.: Miklós Fenyves
- NOORT, SASKIA: *De eetclub*, Denoël (Frankrijk), Vert.: Mireille Cohendy
- NOORT, SASKIA: *De eetclub*, Dituria (Albanië), Vert.: Virgijl Kule*
- NOOTEBOOM, CEES: *Paradijs verloren*, Harvill Secker (UK), Vert.: Susan Massotty
- NOOTEBOOM, CEES: *Paradijs verloren*, Editora Schwarcz (Brazilië), Vert.: Cristiano Zwiesele do Amaral
- OORT, DORINDE VAN: *Vrouw in de schaduw*, DTV (Duitsland), Vert.: Matthias Müller*
- PALMEN, CONNIE: *De wetten*, Didakta (Slovenië), Vert.: Tanja Mlaker
- PALMEN, CONNIE: *De wetten*, Literature Publishing House (Viëtnam), Vert.: Cao Xuan Tu
- POST, ELVIN: *Vals beeld*, Açık Defter (Turkije), Vert.: Burcu Duman*ⁱ
- RASKER, MAYA: *Xenia*, Luchterhand (Duitsland), Vert.: Helga van Beuningen**
- REEN, TON VAN: *Gestolen jeugd*, Geschichtsverein Wuppertal (Verein zur Erforschung der sozialen Bewegungen) (Duitsland), Vert.: W. Linneweber
- ROSENBOOM, THOMAS: *Publieke werken*, Gondolat (Hongarije), Vert.: Zsófia Tálasi*
- SCHOOT, PHILIBERT: *De vrouw van de filosoof*, Garzanti (Italië), Vert.: Elisabetta Svaluto-Moreolo**
- SIEBELINK, JAN: *Knielen op een bed violen*, Arche Verlag (Duitsland), Vert.: Bettina Bach
- SLAUERHOFF, J.: *De opstand van Guadalajara*, Editions Circe (Frankrijk), Vert.: Daniel Cunin
- SLAUERHOFF, J.: *Het verboden rijk*, Shanghai Literature & Art (China), Vert.: Cheng Minⁱ
- TELLEGEN, TOON: *Twee oude vrouwtjes*, Argo (Tsjechië), Vert.: Irina Holenová
- TEX, CHARLES DEN: *De macht van meneer Miller*, Cumhuriyet (Turkije), Vert.: Evrim Tevfik Güney (uit het Duits)ⁱ
- TEX, CHARLES DEN: *De macht van meneer Miller*, Grafit Verlag (Duitsland), Vert.: Stefanie Schäfer
- THOMÉSE, P.F.: *Schaduwkind*, Fraktura (Kroatië), Vert.: Anita Bračun & Johannes Verschoor
- THOMÉSE, P.F.: *Schaduwkind*, Sel Publishing (Turkije), Vert.: Kevser Canbolatⁱ
- TOUSSAINT, PIETER: *De vliegfiets*, Destek (Turkije), Vert.: Banu Esenturk*ⁱ
- TOUSSAINT, PIETER: *De vliegfiets*, Zero91 (Italië), Vert.: David Santoro
- VALIULINA, SANA: *Didar en Faroeek*, Knaus Verlag (Duitsland), Vert.: Ilja Braun*
- VESTDIJK, SIMON: *De koperen tuin*, Versus Kitap (Turkije), Vert.: Gül Özlenⁱ
- VLUYT, SIMONE VAN DER: *Schaduwzuster*, Diana Verlag (Duitsland), Vert.: Eva Schweikart**
- WATERDRINKER, PIETER: *Duitse bruiloft*, Atlantic Books (UK), Vert.: Brian Doyle
- WATERDRINKER, PIETER: *Duitse bruiloft*, Aufbau Verlag (Duitsland), Vert.: Rainer Kersten
- WIERINGA, TOMMY: *Joe Speedboot*, Ediciones Destino (Spanje), Vert.: Goedele de Sterck
- WINTER, LEON DE: *God's Gym*, The Toby Press (USA), Vert.: Jeannette Ringold
- WINTER, LEON DE: *Serenade*, Pet Plus-X (Bulgarije), Vert.: Aneta Dantcheva-Manolova
- WOERDEN, HENK VAN: *Ultramarijn*, Shanghai Literature & Art (China), Vert.: Shun Suzhuⁱ
- WOERDEN, HENK VAN: *Ultramarijn*, Tiderne Skifter (Denemarken), Vert.: Birthe Lundsgaard
- WOERDEN, HENK VAN: *Ultramarijn*, Claassen Verlag (Duitsland), Vert.: Andreas Ecke
- WOLKERS, JAN: 'Op de vleugelen der profeten', Uitgeverij Pegasus (Nederland), Vert.: Irina Michajlova
- WOLKERS, JAN: fragment uit *Terug naar Oegstgeest*, Magazine Zvezda (Rusland), Vert.: Irina Michajlova
- WOLKERS, JAN: *Turks fruit*, Versus (Turkije), Vert.: Burcu Duman*ⁱ

Kinder- en jeugdliteratuur

- BOESBERG, ANDRÉ: *Ontsnapt aan de Taliban*, Berlin Verlag (Duitsland), Vert.: Bettina Kuba
- BON, ANNEMARIE: *Oppassen*, Erika Klopp Verlag (Duitsland), Vert.: Sonja Fiedler-Tresp
- BOS, TAMAR: *Het paard van Sinterklaas*, Urachhaus (Duitsland), Vert.: Ita Maria Neuer-Berger
- BOTTINGA, GUIDO: *Een zusje uit een vliegtuig*, Cecilie Dressler Verlag (Duitsland), Vert.: Eva Schweikart
- DIJKZEUL, LIENEKE: *Blikshade*, Arena Verlag (Duitsland), Vert.: Verena Kiefer
- DRAGT, TONKE: *De brief voor de koning*, Donzelli

(Italië), Vert.: David Santoro*

DRAGT, TONKE: *De brief voor de koning*, Hawthorn Press (UK), Vert.: Inez Aponte*

DRAGT, TONKE: *De brief voor de koning*, Pena Wormer (Indonesië), Vert.: Laurens Sipelahutⁱ

GROEN, ELS DE: *Thuisvlucht*, Shkupi (Macedonië), Vert.: Sami Krosi (uit het Albanees)

HEESEN, MARTHA: *Toen Faas niet thuiskwam*, Changbi Publisher (Zuid-Korea), Vert.: Young-Yin Kim (uit het Duits)

HOF, MARJOLIJN: *Een kleine kans*, Mish (Slovenië), Vert.: Katjuša Rucigaj*

HOF, MARJOLIJN: *Een kleine kans*, Seuil (Frankrijk), Vert.: Emmanuele Sandron

HOLST PELLEKAAN, KAREN VAN: *Scharreltje*, Freies Geistesleben (Duitsland), Vert.: Marianne Holberg

HOOFT, MIEKE VAN: *De tasjesdief*, Rajkamal Prakashan (India), Vert.: Renu Dutt*

HOVING, ISABEL: *De gevleugelde kat*, Adriano Salani (Italië), Vert.: Paolo Scopacasa*

JONGMAN, MARIKEN: *Rits*, Front Street (USA), Vert.: Wanda Boeke*

KOUWENBERG, BERT: *Kodo, zoon van de samoerai*, Patmos (Duitsland), Vert.: Eva Schweikart

KUIJER, GUUS: *Het boek van alle dingen*, Mish (Slovenië), Vert.: Mateja Seliskar Kenda*

KUIJER, GUUS: *Het boek van alle dingen*, Rajkamal Prakashan (India), Vert.: Mahesh Dutt*

KUIJER, GUUS: *Florian Knol*, Castillo (Mexico), Vert.: Diego Puls

KUIJER, GUUS: *Met de wind mee naar zee*, Opal (Zweden), Vert.: Boerje Bohlin

LEEUVEN, JOKE VAN: *Iep!*, Rajkamal Prakashan (India), Vert.: Renu Dutt*

LEEUVEN, JOKE VAN: *Kweenie*, Iguana (Israël), Vert.: Ran HaCohen

LINDELAUF, BENNY: *Negen open armen*, Bloomsbury Kinderbücher (Duitsland), Vert.: Bettina Bach

MENTEN, TOSCA: *Kereltje Kareltje*, Kültür Yayinlari (Turkije), Vert.: Kevser Canbolatⁱ

NOLDUS, REBECCA: *Zeekoorts*, Cecilie Dressler Verlag (Duitsland), Vert.: Verena Kiefer

RAAFF, EVA: *Het groene vuur*, Urachhaus (Duitsland), Vert.: Monica Barendrecht & Thomas Charpey

ROYEN, RENÉ VAN & SUNNYVA VAN DER VEGT: *Grieken komen van Venus, Romeinen van Mars*, C.H. Beck Verlag (Duitsland), Vert.: Annette Löffelholz

SCHMIDT, ANNIE M.G.: *Jip en Janneke 1 en 2*, Alma Littera (Litouwen), Vert.: Daina Balvers*

SCHMIDT, ANNIE M.G.: *Jip en Janneke* (deel 1-5), Zhejiang University (China), Vert.: Shi Huiyeⁱ

TELLEGEN, TOON: *Misschien wisten zij alles*, Donzelli (Italië), Vert.: David Santoro*

VLUGT, SIMONE VAN DER: *Het Hercynische woud*, Kültür Yayinlari (Turkije), Vert.: Kevser Canbolatⁱ

WEBER, DIRK: *Kies mij!*, Il Castoro (Italië), Vert.: Laura Pignatti

ZWIGTMAN, FLOORTJE: *Schijnbewegingen*, Gerstenberg (Duitsland), Vert.: Rolf Erdorf

Regeling prentenboek

LEEUVEN, JOKE VAN: *Heb je mijn zusje gezien?*, La Joie de Lire (Zwitserland), Vert.: Francine Bouchet*

REMPT, FIONA: *Supervrienden*, Forteller Forlaget (Zweeds), Vert.: Maria Andersson*

REMPT, FIONA: *Supervrienden*, Forteller Forlaget (Deens), Vert.: Aino Roscher Kristensen

REMPT, FIONA: *Supervrienden*, Forteller Forlaget (Noors), Vert.: Finn Valgermo*

SCHMIDT, ANNIE M.G.: *Floddertje*, Il gioco di leggere (Italië), Vert.: Dafna Sara Fiano

STEIN, MATHILDE: *Bang mannetje*, Kültür Yayinlari (Turkije), Vert.: Kevser Canbolatⁱ

STEIN, MATHILDE: *Bang mannetje*, Forteller Forlaget (Deens), Vert.: Aino Roscher Kristensen

STEIN, MATHILDE: *Bang mannetje*, Forteller Forlaget (Zweeds), Vert.: Maria Andersson

STEIN, MATHILDE: *Bang mannetje*, Forteller Forlaget (Noors), Vert.: Maaike Lahaise

TJONG-KHING, THÉ: *Picknick met taart*, Wisby & Wilkens (Denemarken), Vert.: n.v.t.

VELDKAMP, TJIBBE: *Kleine aap's grote plascircus*, Forteller Forlaget (Zweeds), Vert.: Maria Andersson

VELDKAMP, TJIBBE: *Kleine aap's grote plascircus*, Forteller Forlaget (Deens), Vert.: Aino Roscher Kristensen

VELDKAMP, TJIBBE: *Kleine aap's grote plascircus*, Forteller Forlaget (Noors), Vert.: Finn Valgermo*

Non-fictie

BERGEIJK, JEROEN VAN: *Mijn Mercedes is niet te koop*, Broadway (USA), Vert.: John Antonides

BLUSSÉ, LEONARD: *Bitters bruid*, People's Literature Publishing House (China), Vert.: Leng Shan & Yang Lixin (uit het Engels)ⁱ

BOVENKERK, FRANK & Y. YESILGOZ: *De maffia van Turkije*, Milo Books (UK), Vert.: Roz Vatter-Buck

BOXSEL, MATTHIJS VAN: *Encyclopedie van de domheid*, Alexandria (Griekenland), Vert.: Yannis Ioannidis

BOXSEL, MATTHIJS VAN: *Encyclopedie van de domheid*, Jiritu Shobo (Japan), Vert.: Ihei Tani-guchi*

BROKKEN, JAN: *Waarom elf Antillianen knielden voor*

- het hart van Chopin*, ATUT (Polen), Vert.: Aleksandra Hnat*
- DEEN, HELGA: *Dit is om nooit meer te vergeten*, Rizzoli (Italië), Vert.: Marika Viano*
- DOORMAN, MAARTEN: *De romantische orde*, Prostor (Tsjechië), Vert.: Jana Pellarova
- DRAAISMA, DOUWE: *Waarom het leven sneller gaat...*, Flammarion (Frankrijk), Vert.: Françoise Wuilmart*
- DRAAISMA, DOUWE: *Waarom het leven sneller gaat...*, Metis (Turkije), Vert.: Gürol Koca (uit het Engels)ⁱ
- DRAAISMA, DOUWE: *Ontregelde geesten*, PIW (Polen), Vert.: Eva Kalter
- DRENTH, JELTO: *De oorsprong van de wereld*, Agora (Turkije), Vert.: Mefkure Bayatli (uit het Engels)ⁱ
- DRENTH, JELTO: *De oorsprong van de wereld*, Libros de la Araucaria (Argentinië), Vert.: Eugenie Hillen*
- EDEL, PETER: *De schaduw van de ster*, Ceylan (Turkije), Vert.: Aydin Burak Sengir*ⁱ
- FOKKEMA, D. & F. GRIJZENHOUT: *Rekenschap: 1650-2000*, Guangxi Normal UP (China), Vert.: Xiaohong Zhang (uit het Engels)ⁱ
- FRANK, ANNE: *Het Achterhuis*, Protea Boekhuis (Zuid-Afrika), Vert.: Lina Spies*
- FRERIKS, PHILIP: *De meridiaan van Parijs*, Trio (Polen), Vert.: Elzbieta Zalezka
- GOLDSCHMIDT, TIJS: *Darwins hofvijver*, Flower City Publishing House (China), Vert.: Xiaohong Zhang (uit het Engels)ⁱ
- GROOT, GER: *Twee zielen*, Sequitur (Spanje), Vert.: Cathy Ginard
- HALBERTSMA, TJALLING: *Stippeland*, Prostor (Tsjechië), Vert.: Lenka Rehová*
- HILLESUM, ETTY: *Brieven*, Assírio & Alvim (Portugal), Vert.: Ana Leonor Duarte
- HILLESUM, ETTY: *Dagboeken*, Assírio & Alvim (Portugal), Vert.: Leonor Raven-Gomes**
- HILLESUM, ETTY: *Het denkende hart van de barak*, Karmelitánské (Tsjechië), Vert.: Petra Schürova
- HUIZINGA, JOHAN: *Amerika levend en denkend*, Resling (Israël), Vert.: Carla Perlstein
- HUIZINGA, JOHAN: *Geschonden wereld*, Peninsula (Spanje), Maria Rosich (redactie)
- HUIZINGA, JOHAN: *Herfsttij der Middeleeuwen*, Sargis (Armenië), Vert.: Samuel & Vachagan Ghratyan
- HUIZINGA, JOHAN: *Herfsttij der Middeleeuwen*, Varrak (Estland), Vert.: Mati Sirkel
- HUIZINGA, JOHAN: *Homo Ludens*, Flower City Publishing House (China), Vert.: He Daokuan (uit het Engels)ⁱ
- HUIZINGA, JOHAN: *In de schaduwen van morgen*, Peninsula (Spanje), Maria Rosich (redactie)**
- HUIZINGA, JOHAN: *De Nederlandse beschaving in de 17de eeuw*, Universitas (Polen), Vert.: Piotr Oczko*
- JANSEN, HANS: *De historische Mohammed*, C.H. Beck Verlag (Duitsland), Vert.: Marlene Müller-Haas
- KROONENBERG, SALOMON: *De menselijke maat*, Kitap (Turkije), Vert.: Erhan Gülerⁱ
- LUYENDIJK, JORIS: *Het zijn net mensen*, Tropen Verlag (Duitsland), Vert.: Anne Middelhoek
- LUYN, FLORIS JAN VAN: *Een stad van boeren*, New Press (USA), Vert.: Jeannette Ringold
- MAARSEN, JACQUELINE VAN: *Ik heet Anne, zei ze*, Anne Frank, Agora (Turkije), Vert.: Burak Sengirⁱ
- MAARSEN, JACQUELINE VAN: *Ik heet Anne, zei ze*, Anne Frank, Arcadia (UK), Vert.: Hester Velmans
- MAK, GEERT: *Amsterdam*, Flower City Publishing House (China), Vert.: Xiaohong Zhang (uit het Engels)ⁱ
- MAK, GEERT: *De brug*, Pantheon (Duitsland), Vert.: Andreas Ecke**
- MAK, GEERT: *De eeuw van mijn vader*, Tiderne Skifter (Denemarken), Vert.: Tove Nielsen
- MAK, GEERT: *Het eiland*, Noir sur Blanc (Zwitserland), Vert.: David Goldberg
- MAK, GEERT: *In Europa*, Cappelen (Noorwegen), Vert.: Bodil Engen
- MAK, GEERT: *In Europa*, Harvill Secker (UK), Vert.: Sam Garrett
- MAK, GEERT: *In Europa*, PIW (Polen), Vert.: Malgorzata Wozniak-Diederer
- MEIJER, FIK: *Gladiatoren*, Homer (Turkije), Vert.: Doga Gülgön Celik (uit het Engels)ⁱ
- MEIJER, FIK: *Keizers sterven niet in bed*, Aurora (Tsjechië), Vert.: Petra Schürova**
- MUL, JOS DE: *Cyberspace Odyssey*, Kitap (Turkije), Vert.: Ali Ozdamar (uit het Engels)ⁱ
- NOORDZIJ, GERRIT: *De streek. Theorie van het schrift*, Sylvestre Bonnard (Italië), Vert.: Alessandro Colizzi
- NOOTEBOOM, CEES: *De omweg naar Santiago*, Flower City Publishing House (China), Vert.: Liu Linjun (uit het Engels)ⁱ
- NOOTEBOOM, CEES: *De omweg naar Santiago*, WAB (Polen), Vert.: Alicja Oczko
- OFFERMANS, CYRILLE: *Waarom ik moet liegen tegen mijn demente moeder*, Kunstmann (Duitsland), Vert.: Walter Kumpmann*
- OTTERSPEER, WILLEM: *Orde en trouw*, Gondolat (Hongarije), Vert.: Tamás Balogh
- POL, LOTTE VAN DE: *De burger en de hoer*, Oxford UP (UK), Vert.: Liz Waters
- POL, LOTTE VAN DE: *De burger en de hoer*, People's Literature Publishing House (China), Vert.: Li Shixun (uit het Duits)ⁱ
- RIEMEN, ROB: *Nobility of the Spirit*, Yale UP (USA), Vert.: Marjolijn de Jager*
- SCHILLING, GOVERT: *Flash! De jacht op kosmische superexplosies*, Guangxi Normal UP (China), Vert.:

Qiao Xiuteng (uit het Engels)ⁱ
 SCHIPPER, MINEKE: *Trouw nooit een vrouw met grote voeten*, Dar El Shorouk (Egypte), Vert.: Hala Kamal & Mona Ali (uit het Engels)ⁱ
 SCHIPPER, MINEKE: *Trouw nooit een vrouw met grote voeten*, Eichborn (Duitsland), Vert.: Heike Baryga & Stefanie Schäfer
 SCHOOTS, HANS: *Gevaarlijk leven*, PMP (Turkije), Vert.: Guzin Yamaner (uit het Engels)ⁱ
 STEENHUIS, AAFKE: *Windjammers in Delfzijl*, LOM (Chili), Vert.: Cathy Ginard
 VUIJSJE, HERMAN: *Correct*, Gondolat (Hongarije), Vert.: Tibor Bérczes
 WERTHEIM, ANNE-RUTH: *De gans eet het brood van de eenden op*, Galang Press (Indonesië), Vert.: Hersi Setiawanⁱ
 WESTERMAN, FRANK: *Ararat*, Siruela (Spanje), Vert.: Goedele de Sterck**
 WESTERMAN, FRANK: *El Negro en ik*, Océano (Spanje, Catalaans), Vert.: Goedele de Sterck
 WESTERMAN, FRANK: *Ingenieurs van de ziel*, Durieux (Kroatië), Vert.: Maja Weikert
 ZIJL, ANNEJET VAN DER: *Sonny Boy*, Alef (Turkije), Vert.: Gül Özlenⁱ
 ZIJL, ANNEJET VAN DER: *Sonny Boy*, Lind & Co (Zweden), Vert.: Per Holmer

Bloemlezingen fictie en non-fictie

Bloemlezing Nederlandse verhalen, Adrona (Bulgarije), Vert.: Nina Smeets-Sirakova
Bloemlezing Nederlandse, Friese en Vlaamse volksverhalen, Instituut voor Literatuuronderzoek, Academie van de Wetenschappen (Polen), Vert.: Andrzej Dabrowska (samen met het Vlaams Fonds voor de Letteren)
Bloemlezing moderne verhalen van 17 Nederlandse auteurs, Profil (Kroatië), Vert.: Gioia Ana Ulrich
Review: Literature and Arts of the Americas, nr. 74, Americas Society (USA), proza van Frank Martinus Arion, Denis Henriquez, poëzie van Ludwig van Mulier, Antoine de Kom, Oda Blinder, Vert.: Paul Vincent (Arion), Carolyn van Es-Vines*
Drie liefdesverhalen, Uitgeverij Bandini (NL/Hongarije), werk van Jaap Scholten, Adriaan Jaeggi, Tommy Wieringa, Vert.: Emese Szabo & Viktor Horváth o.l.v. Veronika Máthé

Poëzie

ACHTERBERG, GERRIT: *Gedichten*, Uitgeverij Staatsuniversiteit St.-Petersburg (Rusland), Vert.: Irina Michajlova & Alexej Poerin
 BENALI, ABDELKADER: 'Ibn Kaldoun in Hollandia

Felix', Banipal (UK), Vert.: John Irons
 FAVEREY, HANS: gedichten in *Action Poétique* (Frankrijk), Vert.: Éric Suchère, Erik Lindner, Kim Andringa
 HART, KEES 'T: *The Road to Camden*, Rain Taxi (USA), Vert.: Frans C. van Rosevelt
 HUIGEN, RENÉ: *Steven!*, Assirio & Alvim (Portugal), Vert.: Fernando Venâncio
 LINDNER, ERIK: *Terrain*, CipM (Frankrijk), Vert.: Éric Suchère & Kim Andringa
 LODEIZEN, HANS: *De buigzaamheid van het verdriet*, Vodoley (Rusland), Vert.: Svetlana Zakharova
 NASR, RAMSEY: *Sonata*, 'Wintersonate' uit *Onhandig bloesemend*, Et'cetera (Nederland), Vert.: David Colmer
 TELLEGEN, TOON: *Raptors*, Carcanet Press/PN Review (UK), Vert.: Judith Wilkinson
 WAARSENBURG, HANS VAN DE: gedichten in anthologie *Ich bin der Zauberer des Staubs*, Literarische Arena (Duitsland), Vert.: Marinus Pütz

Bloemlezingen poëzie

Antologie nizozemské poezie, Mlada Fronta (Tsjechië), werk van 120 dichters, Vert.: Veronika Havliková, Olga Krijtová, Jana Pellarová
 'Cinq poètes des Pays-Bas', *Europe, revue littéraire* (Frankrijk), werk van Menno Wigman, Ingmar Heytze, Hagar Peeters, Mustafa Stitou, Thomas Möhlmann, Vert.: Jan Mysjkin, Pierre Gallissaires
Contemporary Dutch Poets: A Poetry Review Supplement, Poetry Society (UK), werk van Remco Campert, Rutger Kopland, Eva Gerlach, Arjen Duinker, Maria van Daalen, Erik Lindner, Albertina Soepboer, Ramsey Nasr, Mustafa Stitou, Vert.: Donald Gardner, Willem Groenewegen, John Irons, Renée Delhez, Paul Vincent, Susan Massotty, David Colmer
 'Issue 31: The Low Countries', *Jacket* (Australië), werk van Astrid Lampe, Vert.: Willem Groenewegen
Poetry International Festival 2007, Stichting Poetry International (Nederland), werk van Anneke Brasinga, K. Michel, Kreek Daey Ouwens, Rogi Wieg, Vert.: John Irons, Paul Vincent, David Colmer
Review: Literature and Arts of the Americas, nr. 74, Americas Society (USA), werk van Ludwig van Mulier, Antoine de Kom, Oda Blinder, Vert.: Paul Vincent, Carolyn van Es-Vines
 'Three Dutch and one Frisian Poet', *Poetry Wales* (UK), werk van Elma van Haren, Esther Jansma, Elmar Kuiper, Toon Tellegen, Vert.: David Colmer, Francis R. Jones, Susan Massotty, Judith Wilkinson

Aanvullende honoraria

BRUIN-HÜBLOVÁ, MAGDA DE: voor Margiet de Moor: *De verdrunkene*, Paseka (Tsjechië)
 BRUIN-HÜBLOVÁ, MAGDA DE: voor Frank Westerman: *El Negro en ik*, Pistorius (Tsjechië)
 POS, ARIE E.A.: voor Arnon Grunberg: *De joodse messias*, Bico de Pena (Portugal)
 PULS, DIEGO: voor Guus Kuijer: *Florian Knol*, Castillo (Mexico)
 ZWIESELE DO AMARAL, CRISTIANO: voor Cees Nooteboom: *Paradijs verloren*, Editora Schwarcz (Brazilië)

BIMILI-project, Agenda Verlag (Duitsland)

Aanvraag productiekosten

- VELDEKE, H. VAN: *Servaes* (deel 3)
 - *De reis van Sint Brandaan* (deel 4)
 - *Walewein* (deel 5)
- Vert.: Bart Besamusca & Carla Dauven-van Knippenberg
 Besluit: in januari 2002 heeft het bestuur een principebesluit genomen over de subsidie voor de vertaalkosten van deze serie Middelnederlandse teksten. Een derde van de vertaal- en redactiekosten zal worden bekostigd door het Vlaams Fonds voor de Letteren en ook voor de productiekosten hebben zij een bijdrage toegezegd. Wij kennen voor elk deel de maximale tegemoetkoming voor de productiekosten toe van € 1400,-.

Bijlage 2

TOEGEKENDE PRODUCTIE- EN VERTAALSUBSIDIES BINNENLAND 2007

BOERSMA, HIDDE: *De rop om Doede*, Friese Pers Boekerij
 BRUGGEN, CARRY VAN: *Verhalend proza*, ed. J. Sicking, Uitgeverij Van Oorschot
 GROOT, EDWIN DE: *Ik skip*, Uitgeverij Bornmeer
 HILARIDES, HEIN JAAP: *Joppe*, Friese Pers Boekerij
 HOOFT, P.C.: *Nederlandse Historiën. Een keuze uit het grote verhaal van de Nederlandse Opstand*, hertaald en ingeleid door F. van Gestel, E. Grootes, J. de Jongste, Uitgeverij Prometheus/Bert Bakker
 MEER, AGGIE VAN DER: *It bern dat oer it wetter blaast*, Friese Pers Boekerij
 OOSTING, SIMON: *Rauwe fisken op wynfear wolken*, Uitgeverij Bornmeer
 POLET, SYBREN: *Bedenktijd* (Lokien-reeks), Wereldbibliotheek
 PRICK, HARRY G.M.: *Spelevaren*, Uitgeverij Vantilt
 SCHENKEVELD-VAN DER DUSSEN, RIET & WILLEM B. DE VRIES: *Zelfbeeld in gedichten. Brieven over de poëzie van Jan Six van Chandelier (1620-1695)*, Uitgeverij Prometheus/Bert Bakker
 VEENBAAS, JABIK: *De sinne, it smelle béd, myn lichem*, Uitgeverij Bornmeer
 VRIES, ABE DE (samenst.): *Goud op de weg / It goud op 'e dyk*, Uitgeverij Bornmeer
 VRIES, NYK DE: *Motorman*, Friese Pers Boekerij
 VISSER, ARIE: *Verzameld werk*, bezorgd door Oek de Jong, Guus Luijters, Wim Sanders, Uitgeverij Prometheus/Bert Bakker
 WOESTIJNE, KAREL VAN DE: *Verzameld dichtwerk*, ed. Anne Marie Musschoot, Uitgeverij Lannoo

Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur

Diversen, DUF 2, Ontwerphaven
 KRUIS, JAN: *Woutertje Pieterse*, De Bezige Bij
 KUYPER, SJOERD & DAAN REMMERTS DE VRIES: *Sjaantje doet alsof*, Nieuw Amsterdam
 LEEUWEN, JOKE VAN: *Een halve hond heel denken*, Querido
 LINDELAUF, BENNY & WOUTER TULP: *Door en door winter*, Querido
 MEER, HANS VAN DER: *Schapen tellen*, Nieuw Amsterdam
 MEINDERTS, KOOS & ANNETTE FIENIEG: *Vuurtoren*, Lemniscaat
 POSTHUMUS, ANKI: *10 in de lucht*, Querido
 REMMERTS DE VRIES, DAAN: *Mag ik jou hebben?*, Querido
 RINK, MARANCKE & MARTIJN VAN DER LINDEN: *Ik voel een voet*, Lemniscaat

Bijlage 3

LIJST VAN ADVISEURS LETTERKUNDIGE BOEKUITGAVEN BINNENLANDSE SUBSIDIES 2007

M. ASSCHER
F. BLOM
H. BOUSSET
T. BRUINJA
E. DAM
L. DEVOLDERE
R. DORSMAN
R. EKKERS
R. VAN GELDER
P. GERBRANDY
B. GEZELLE MEERBURG
K. VAN DER HOEK
E. HOEKSTRA
A. HOLTROP
A. DE JONG
R. KROL
E. KUIPER
J. MÜLLER
B. OLDENHOF
M. REINTS
R. SCHOUTEN
P. SIKKEMA
A. SOEPBOER
M. SPIES
T. STEENMEIJER-WIELENGA
R. VAN STIPRIAAN
F. STOLK
J. STROOP
A. TRUIJENS
H. VERDAASDONK
M. DE VOS
M. VAN DER WAAL
J. VAN DER WEG-LAVERMAN
H. WIND

Bijlage 4

TOEGEKENDE SUBSIDIES INTERCULTUREEL LETTERENBELEID 2007

Uitgaven

DIVERSE AUTEURS: *Het alfabet van de rivier El Hizjra-literatuurprijs 2007*, El Hizjra / Uitgeverij Van Gennep
Eutopia Magazine, jaargang 2007, Stichting Eutopia
MAK, GEERT: *Köprü (De brug)*, Turkse editie, vertaling Gül Özlen, Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek

Evenementen

Babel aan de Amstel, Instituut voor Cultuur en Geschiedenis UvA
Boekids Suriname 2007, Stichting Boekids, literair jeugdfestival
Nana in Kinderboekenfestival Suriname 2008, Stichting Culturele Manifestaties N.A.N.A.
Schrijversconferentie 2008: Local-global, Stichting Winternachten
Winternachten Overzee, editie Indonesië 2007, Stichting Winternachten

Vertalingen

In totaal werden 44 titels gefinancierd, waarvan 20 vertalingen in het Turks (zie ook bijlage 1).

Manifestaties

‘Café Amsterdam’: deelname Mustafa Stitou, Praag, Tsjechië

Schrijversprogramma

ARION, FRANK MARTINUS: optreden New York
ABDOLAH, KADER: promotiebezoeken/optredens Turijn en Formia
ACCORD, CLARK: promotiebezoek/optreden Suriname
BENALI, ABDELKADER: deelname Thessaloniki
MEER, VONNE VAN DER: optreden Istanbul
PEETERS, HAGAR: optreden Bali
PROVOOST, ANNE: optreden Istanbul
STITOU, MUSTAFA: optreden Bremen
ZIJL, ANNEJET VAN DER: promotiebezoek Istanbul

Workshops

Nederlands-Turks, januari 2007
Nederlands-Arabisch, zomercursus, i.s.m. Expertise-centrum/Steunpunt Literair Vertalen

Huur appartement Merwedeplein Amsterdam, periode 2007, Stichting Amsterdam Vluchtstad

Bijlage 5

PUBLICATIES 2007

10 Books from Holland and Flanders (Spring 2007)

ADRIAAN VAN DIS – *De wandelaar*
ARNON GRUNBERG – *Tirza*
HELLA S. HAASSE – *Het tuinhuis*
MAARTEN 'T HART – *Het psalmenoproer*
MENSJE VAN KEULEN – *De laatste gasten*
TOM LANOYE – *Het derde huwelijk*
WILLEM G. VAN MAANEN – *Heb lief en zie niet om*
MARCEL MÖRING – *Dis*
YVES PETRY – *De achterblijver*
DIMITRI VERHULST – *Mevrouw Verona daalt de heuvel af*

10 Books from Holland and Flanders (Autumn 2007)

GIE BOGAERT – *Opklaringen*
WALTER VAN DEN BROECK – *De veilingmeester*
PETER DELPEUT – *Het vergeten seizoen*
STEPHAN ENTER – *Spel*
MARJOLIJN FEBRUARI – *De literaire kring*
ARTHUR JAPIN – *De overgave*
TOMAS LIESKE – *Dünya*
ANNE PROVOOST – *In de zon kijken*
PHILIP SNIJDER – *Zondagsgeld*
P.F. THOMÉSE – *Vladiwostok!*

Quality Non-Fiction from Holland (No. 12, Autumn 2007)

CHRIS BUSKES – *Evolutionair denken*
DOUWE DRAAISMA – *Ontregelde geesten*
JANNY GROEN & ANNIEKE KRANENBERG – *Strijders van Allah*
MARIËTTE HAVEMAN ET AL. – *Ateliergeheimen*
HANS JANSEN – *De historische Mohammed*
ERIC JORINK – *Het Boeck der Natuere*
TON LEMAIRE – *Op vleugels van de ziel*
HENRI WESSELING – *Frankrijk in oorlog, 1870-1962*
FRANK WESTERMAN – *Ararat*
AUGUST WILLEMSSEN – *De goddelijke kanarie*

Crime Writers from Holland 2007

LIENEKE DIJKZEUL – *De stille zonde*
ESCOBER – *Chaos*
GERBEN HELLINGA – *Oog om oog*
ROEL JANSSEN – *De tiende vrouw*
SASKIA NOORT – *Nieuwe burens*
CHRIS RIPPEN – *Eeuwige stranden*
EVA MARIA STAAL – *Probeer het mortuarium*

JAC. TOES – *Fotofinish*
JACOB VIS – *Brains*
PETER DE ZWAAN – *Een keel van glas*

Children's Books from Holland

BIBI DUMON TAK – *Laika tussen de sterren*
BIBI DUMON TAK – *Bibi's bijzondere beestenboek*
STAN VAN ELDEREN – *Charlie Wallace*
MARTHA HEESSEN – *Wolf*
MARJET HUIBERTS – *Feodoor heeft zeven zussen*
HARM DE JONGE – *Josja Pruis*
CESELI JOSEPHUS JITTA – *Lola en de leasekat*
DAAN REMMERTS DE VRIES – *De diepte van een Zweeds meer*
MARANKE RINCK – *Meisjes om te zoenen*
TJIBBE VELDKAMP – *SMS*
DOLF VERROEN – *Slaaf Kindje Slaaf*

Panorama Holland 3

(Boekenbeurs Beijing)

Fictie

GERBRAND BAKKER – *It's Silent Up There*
J. BERNLEF – *Public Secret*
REMCO CAMPERT – *A Love in Paris*
LOUIS COUPERUS – *Inevitable*
ADRIAAN VAN DIS – *My Father's War*
ARNON GRUNBERG – *Monkey Grabbing Hold of Happiness*
HELLA S. HAASSE – *The Tea Merchants*
WILLEM FREDERIK HERMANS – *The Darkroom of Damocles*
MARGRIET DE MOOR – *Drowned*
NESCIO – *The Sponger, Young Titans and Little Poet*
SIMON VESTDIJK – *The Garden Where the Brass Band Played*
JAN WOLKERS – *The Peach of Immortality*

Non-fictie

ARITA BAAIJENS – *Desert Nomads*
WIM BLOCKMANS & PETER HOPPENBROUWERS – *Introduction to Medieval Europe*
JAN BOR, ERRIT PETERSMA & JELLE KINGMA – *Images of Thought*
PIET EMMER – *The Dutch Slave Trade 1500-1850*
PATRICK FAAS – *Around the Roman Table*
ROELOF VAN GELDER – *The Dutch East Indian Adventure*
BRAM KEMPERS – *Painting, Power and Patronage*
MARCEL KURPERSHOEK – *Arabia of the Bedouins*

AD VAN LIEMPT – *A Price on Their Heads*
KAREL VAN MANDER – *The Book of Painters*
BERNARD MANDEVILLE – *The World is Being Ruined
by Virtue*
MINKA NIJHUIS – *Khala's House*
FRITS VAN OOSTROM – *Court and Culture*
MAARTEN PRAK – *The Golden Age*
EDITH VELMANS – *Edith's Book*
ANNEJET VAN DER ZIJL – *Sonny Boy*

Kinder- en jeugdliteratuur

JEAN DULIEU – *Paulus and the Acorn Men*
BIBI DUMON TAK – *Laika Among the Stars*
JOHAN FABRICIUS – *Bontekoe's Cabin Boys*
HANS & MONIQUE HAGEN, MARIT TÖRNQVIST
– *You Are the Sweetest*
ISABEL HOVING – *The Dream Merchant*
RINDERT KROMHOUT & ANNEMARIE VAN
HAERINGEN – *Little Donkey*
SIEB POSTHUMA – *Rintje*
ANNIE M.G. SCHMIDT – *Minoes*
JAN PAUL SCHUTTEN – *Just Smell What I'm Saying*
JAN TERLOUW – *King of Katoren*
THÉ TJONG-KHING – *Where's the Cake?*
DOLF VERROEN – *My Very Own Slave*

Nieuwsbrief Letteren juli 2007, # 16/1

Promotiedossiers

Fictie

PETER DELPEUT – *Het vergeten seizoen*
ADRIAAN VAN DIS – *De wandelaar*
MARJOLIJN FEBRUARI – *De literaire kring*
HELLA S. HAASSE – *Het tuinhuis*
A.F.TH. VAN DER HEIJDEN – *Het schervengericht*
TOMAS LIESKE – *Dünya*
PHILIP SNIJDER – *Zondagsgeld*

Kinder- en jeugdliteratuur

BIBI DUMON TAK – *Laika tussen de sterren*
BIBI DUMON TAK – *Bibi's bijzondere beestenboek*
HANS HAGEN – *Verkocht*
MARJOLIJN HOF – *Een kleine kans*
CESELI JOSEPHUS JITTA – *Lola en de leasekat*
HARM DE JONGE – *Josja Pruis*
DAAN REMMERTS DE VRIES – *De diepte van een
Zweeds meer*
JAN PAUL SCHUTTEN – *Ruik eens wat ik zeg*
KARLIJN STOFFELS – *Koningsdochter, zeemanslief*
TJIBBE VELDKAMP – *SMS*
DOLF VERROEN – *Slaaf Kindje Slaaf*

Poëzie

EVA GERLACH – *De poëzie van Eva Gerlach*
TSJÉBBE HETTINGA – *De poëzie van Tsjébbe Hettinga*
ERIK LINDNER – *De poëzie van Erik Lindner*

Non-fictie

STINE JENSEN – *Waarom vrouwen van apen houden*
DIK VAN DER MEULEN & MARTA DURÁN DE
HUERTA – *Oude & nieuwe Maya's*
ERIK VAN REE – *Wereldrevolutie. De communistische
beweging van Marx tot Kim Jong Il*
MARJON VAN ROYEN – *De nacht van de schreeuw*

Bijlage 6

OVERZICHT SCHRIJVERSPROGRAMMA BUITENLAND 2007

15-17 januari

Saskia Noort naar Londen i.v.m. presentatie *The Dinner Club*

26-27 januari

optredens van Ruben van Gogh in Milaan, bij de presentatie van de bloemlezing *L'uomo lingua* (Edizioni Albalibri)

1-28 februari

Arnon Grunberg naar Wroclaw voor schrijfpodracht theaterproject van Teatr Współczesny, in het kader van het International Theatre Festival Dialog

7 februari

lezing Tommy Wieringa in het Haus der Niederlande, Münster

26 februari-1 maart

reading tour Arthur Japin in de USA voor paperbackeditie van *In Lucia's Eyes* – lezing in Smithsonian Institute, Washington

1 maart

lezing Margriet de Moor in Düsseldorf, in het kader van 'Europa erlesen'

1 maart-15 april

gastschrijverschap Jaap Scholten, ELTE Universiteit, Boedapest

4-6 maart

Geert Mak naar Londen voor presentatie van *In Europe* (Harvill Secker)

10 maart

deelname Tommy Wieringa aan literair festival lit.COLOGNE, Keulen

15 maart

optredens Tsead Bruinja, Albertina Soepboer en Tsjébbe Hettinga in programma 'Frisia Cantat', Institut Néerlandais, Parijs

21-22 maart

optredens Arjen Duinker in Berlijn (21e) en Leipzig (22e), in het kader van 'Leipzig liest'

23-25 maart

Salon du Livre 2007 Parijs, met optredens van Anna Enquist, Willem Jan Otten, Arnon Grunberg en Geert Mak

24 maart

'Neues aus den Niederlanden 2007': programma in het kader van 'Leipzig liest', met Lucette ter Borg, Tommy Wieringa, Otto de Kat en Christoph Buchwald in de Zimeliensaal, Grassi-Museum Leipzig

26 maart-24 april

gastschrijverschap Anna Enquist aan de vakgroep Nederlands van de Sorbonne, Parijs

10-11 april

optredens Remco Campert in Literaturhaus Hamburg (10e) en Buchhandlung Leuwer (11e), i.s.m. Arche Verlag

12-15 april

deelname Gerbrand Bakker aan First Novel Festival Boedapest

12-15 april

presentatie Hongaarse vertaling van Nescio's *De uitvreter*, *Titaantjes*, *Dichtertje* (uitg. Gondolat), Budapest International Book Festival

18-19 april

promotiebezoek Kader Abdolah aan Turijn, ter gelegenheid van Torino Capitale del Libro en de verschijning van *Ritratti e un vecchio sogno* (uitg. Iperborea)

18-24 april

deelname Judith Herzberg aan het Cosmopoetica poëziefestival in Córdoba

21 april

deelname Ariëlla Kornmehl aan de Vattenfall Lesetage, Hamburg

22 april-5 mei

Clark Accord naar Suriname voor lezingen en interviews i.v.m. verschijning *Bingo!*

24-25 april

deelname Ronald Giphart aan literair festival Wortmenü, Überlingen

24-27 april

deelname Arjen Duinker aan IV International Poetry Meeting in Coimbra

24-29 april

PEN World Voices Festival New York, met Adriaan van Dis, Arnon Grunberg, Isabel Hoving, Moses Isegawa, Arthur Japin, Geert Mak en Margriet de Moor

- 27 april
lezing Cees Nooteboom in de Biblioteca Comunale di Reggio Emilia
- 3 mei
deelname Frank Martinus Arion aan programma 'Islands, Rimlands, Heartlands', Americas Society, New York
- 9-11 mei
deelname Marjon Hoffman aan Leserüssel, Literaturhaus Salzburg
- 9-12 mei
promotiebezoek Arnon Grunberg aan Lissabon, bij de verschijning van de Portugese vertaling van *De joodse messias* (Editora Bico de Pena)
- 11-19 mei
deelname Judith Herzberg, Mustafa Stitou en Serge van Duijnhoven aan poëziefestival Poetry on the Road, Bremen
- 14-18 mei
promotiebezoek Philip Freriks aan Warschau, bij de verschijning van de Poolse vertaling van *De meridiaan van Parijs* (uitg. Trio)
- 15 mei
lezing Margriet de Moor aan de Universität Bielefeld
- 17-20 mei
deelname Abdelkader Benali, Arthur Japin en Arnon Grunberg aan de Thessaloniki Book Fair
- 23-26 mei
promotiebezoek Jacqueline van Maarssen aan Londen, bij de verschijning van *My Name is Anne, She Said, Anne Frank* (Arcadia Books)
- 24-27 mei
deelname Hans van de Waarsenburg aan de Europatage 2007 in Lwówek Slaski, Polen
- 30 mei-3 juni
deelname Adriaan van Dis en Margot Dijkgraaf aan 'Assises Internationales du Roman', Villa Gillet, Lyon
- 31 mei-2 juni
Arnon Grunberg naar Boedapest i.v.m. de presentatie van de Hongaarse vertaling van *De joodse messias* (uitg. Ulpius-Haz)
- 31 mei-3 juni
deelname Gerbrand Bakker en Eva Cossee aan het Europäisches Festival des Debütromans 2007, Kiel
- 3-9 juni
deelname van Ton Rozeman aan het Festival of the Short Story, Zagreb-Split
- 4-10 juni
gastschrijverschap van Nelleke Noordervliet aan de Universität Oldenburg
- 7-9 juni
literair-muzikaal programma met Jaap Scholten, Tommy Wieringa, Adriaan Jaeggi en Naar Tevredenheid in Boedapest
- 13-16 juni
deelname Annejet van der Zijl aan het programma 'Olandiamo', bij de feestelijke heropening van de Nederlandse ambassade te Rome
- 15-22 juni
deelname Hans van de Waarsenburg aan festival Drustvo Skuc, tevens presentatie dichtbundel in Sloveense vertaling te Ljubljana
- 13-15 juli
optreden en lezing Serge van Duijnhoven tijdens literair seminar van de Estse Schrijversbond in Ketta
- 14-22 juli
deelname van Tsjèbbe Hettinga aan het Festival Internacional de Poesia Medellín
- 16-27 juli
Maria van Daalen naar Zuid-Afrika voor lezingen en voordrachten in Port Elizabeth, Kaapstad, Stellenbosch
- 17 juli
'Literarischer Sommer 2007': P.F. Thomése leest in Mönchengladbach, Stadtteilbibliothek Rheydt
- 23 juli
deelname Kader Abdolah aan het festival 'Libri sulla cresta dell'onda', Formia, Italië
- 24 juli
'Literarischer Sommer 2007': Arnon Grunberg leest in Neuss, Stadtbibliothek
- 30 juli
'Literarischer Sommer 2007': Diane Broeckhoven leest in Düsseldorf, Benrath Bibliothek
- 1-2 augustus
'Literarischer Sommer 2007': Otto de Kat leest in Neuss en Krefeld
- 12 augustus
deelname Jacqueline van Maarsen aan het Edinburgh International Book Festival
- 16 augustus
'Literarischer Sommer 2007': Joost Zwagerman en Gregor Seferens lezen in Krefeld, Gasthaus Marcelli

- 19 augustus
‘Literarischer Sommer 2007’: Adriaan van Dis leest in Mönchengladbach, Zentralbibliothek
- 22-29 augustus
deelname van Tsead Bruinja aan 46th Struga Poetry Evenings, Macedonië
- 24-26 augustus
Internationales Literaturfest Poetische Quellen in Bad Oeynhausen, Schwerpunkt Niederlande, met Cees Nooteboom, Simone Sassen, René van Royen en Sunnyva van der Vegt, Margriet de Moor, Lucette ter Borg, Tommy Wieringa, Remco Campert, Hans Maarten van den Brink
- 30 augustus-3 september
bezoek Tijs Goldschmidt aan de Beijing International Book Fair
- 1 september
deelname Jaap Blonk aan het Kunstfest Weimar
- 4-16 september
deelname Hans Maarten van den Brink, Ian Buruma, Guus Kuijer, Andy Ninvalle en Sieb Posthuma aan het Internationales Literaturfestival Berlin
- 11-13 september
bezoek van Annejet van der Zijl aan Istanbul, bij de presentatie van de Turkse vertaling van *Sonny Boy* (uitg. Alev Yayinnevi)
- 12-16 september
deelname Ariëlla Kornmehl aan het Brisbane Writers Festival, Australië
- 13 september
optreden Jan Siebelink in Literaturhaus Hamburg
- 25-30 september
deelname van Hagar Peeters aan het Ubud Writers & Readers Festival, Bali
- 28 september
optreden Jan Siebelink in het Literaturhaus Berlin
- 28-30 september
deelname van Ruben van Gogh aan Sarajevo Poesia
- 10 oktober
bezoek Frank Westerman aan Warschau, voor televisie- en radio-interview
- 10-14 oktober
Frankfurter Buchmesse: optredens van o.a. Sana Valiulina, Pieter Waterdrinker, Jan Siebelink
- 11 oktober
optreden Eva Gerlach tijdens presentatie *Contemporary Dutch Poets: A Poetry Review Supplement* op de Nederlandse ambassade, Londen
- 13 oktober
deelname van Kees 't Hart en Arjen Duinker aan het Twin Cities Literary Festival, Minneapolis
- 17 oktober
optreden van Hans Kuyper in het kinder- en jeugdliteratuurprogramma LeseRüssel, Literaturhaus Salzburg
- 17-19 oktober
promotiebezoek Frank Westerman aan Warschau, bij de verschijning van de Poolse vertaling van *Ingenieurs van de ziel* (uitg. Iskry); deelname aan de neerlandici-dag van de Nederlandse ambassade
- 26 oktober
deelname Arnon Grunberg aan festival Les Inrockuptibles en programma Institut Néerlandais, i.v.m. verschijning *De joodse messias* (uitg. Héloïse d'Ormesson)
- 28-31 oktober
deelname Vonne van der Meer en Anne Provoost aan de Istanbul International Book Fair
- 3 november
optreden Jan Siebelink in het Haus des Buches, Leipzig
- 6 november
optreden Serge van Duijnhoven in de Literaturwerkstatt, Berlijn
- 6-7 november
Arnon Grunberg naar Boekarest voor presentatie *De joodse messias* (uitg. Humanitas)
- 8 november
uitreiking Vondel Translation Prize te Londen aan Susan Massotty, voor *My Father's Notebook* van Kader Abdolah (uitg. HarperCollins/Canongate, 2006)
- 8 november
optreden Jan Siebelink in het Museum Kurhaus, Kleve
- 9-10 november
optreden en lezing Lucas Hirsch op Millikin Literary Festival en Millikin University, Decatur, Illinois
- 12-19 november
Cees Nooteboom naar New York i.v.m. verschijning *Lost Paradise* (Grove) en optreden in de New York Public Library
- 12-16 november
Lesereise van Pieter Waterdrinker langs o.a. Literaturhaus Berlin, Haus des Buches Leipzig, Wolfsburg en Braunschweig, bij de verschijning van *Die Hochzeit von Zandvoort* (Aufbau Verlag)

13-18 november

deelname Cees Nooteboom aan literair festival in Tuxtla, Mexico

14-16 november

promotiebezoek van Kluun aan Rome, bij de verschijning van de Italiaanse vertaling van *Komt een vrouw bij de dokter* (Fazi Editore)

14-19 november

deelname Anna Enquist (als Invité d'Honneur) aan de Salon du Livre Montréal

15-18 november

deelname Geert Mak aan de Salon de la Littérature Européenne de Cognac

16-18 november

'Café Amsterdam': Nederlands-Tsjechisch literair programma in het Archa Theater, Praag, met Remco Campert, Esther Ending, Tomas Lieske, Tonnus Oosterhoff, Mustafa Stitou en Frank Westerman

17 november

deelname Margriet de Moor aan de Münchner Bücherschau

23-25 november

deelname Mark Boog en Matthijs van Boxsel aan de European Literary Days in Šiauliai (Litouwen)

23-25 november

vertaalworkshop Roemeens; boekenbeurs in Boekarest

23-25 november

vertaalworkshop Hongaars met Thomas Rosenboom, Balatonfüred

november/december

gastschrijverschap K. Michel aan de Freie Universität Berlin

3 december

optreden Jan Siebelink in het Haus der Niederlande, Münster

13 december

Aafke Steenhuis naar Iquique, Chili, voor presentatie *Windjammers in Delfzijl* (uitg. LOM) en deelname aan programma Fundación Henry Dunant

27 december-2 januari

deelname Hagar Peeters aan Woodford Folk Festival, Brisbane, Australië

Bijlage 7

OVERZICHT SUBSIDIES ILMP 2007

LUX: Fasihi, Literair Festival

10-11 november 2007, Nijmegen

Aangevraagd € 12.000,-

Toegekend € 12.000,-

Stichting N.A.N.A., Jeugdliteratuurfestival Suriname

februari-maart 2007

Aangevraagd € 25.000,-

Toegekend € 25.000,-

Kulturamt Stadt Fellbach (Dui.), Europäischer Sommer

11 mei-11 augustus 2007

Aangevraagd € 3450,-

Toegekend € 3450,-

Winternachten, Schrijversconferentie

10-11 januari 2007, Den Haag

Aangevraagd € 10.000,-

Toegekend € 7500,-

Castrum Peregrini, Literaire avonden 'Vriendschap'

18-19 mei 2007, Amsterdam

Aangevraagd € 4850,-

Toegekend € 2459,-

Poetry International Festival

16-22 juni, Rotterdam

Aangevraagd € 25.000,-

Toegekend € 25.000,-

Poetry International Web

Internationale poëziewebsite, Rotterdam

Aangevraagd € 25.000,-

Toegekend € 25.000,-

Textlines

Aangevraagd € 23.143,43

Deze aanvraag is niet gehonoreerd

Aqua Magica: Festival Poetische Quellen

23-26 augustus 2007, Bad Oeynhausen (Dui.)

Aangevraagd € 8000,-

Toegekend € 8000,-

CPNB, Manuscripta Book Review
2-3 september 2007, Amsterdam
Aangevraagd € 25.000,-
Deze aanvraag is niet gehonoreerd.

De Groene Amsterdammer, internationaal festival
vanwege 130-jarig bestaan
27 oktober 2007, Amsterdam
Aangevraagd € 15.000,-
Toegekend € 12.000,- (20% na eindverslag niet
uitgekeerd)

Stichting Karel van Antwerpen, Helden en
schurken in stripverhalen
eind september-eind november, Madrid
Aangevraagd € 23.201,-
Toegekend € 13.201,-

Crossing Border, projecten 'To Hell' en 'Badstofa'
21 & 23 november 2007, Den Haag
Aangevraagd € 25.000,-
Toegekend € 25.000,-

SLAU: Belle van Zuylenlezing
12 december 2007, Utrecht
Aangevraagd € 6000,-
Toegekend € 3000,-

7. internationales literaturfestival berlin
4-16 september 2007
Aangevraagd € 24.710,-
Toegekend € 11.250,-

Writers-in-Residenceprogramma 2007
Aangevraagd € 10.000,-
Toegekend € 10.000,-

SLAA, festival Het Vrije Woord i.s.m. Amsterdam
Wereldboekenstad
23-27 april 2008
Aangevraagd € 25.000,-
Toegekend € 25.000,-

Amsterdam Wereldboekenstad: Symposium Self
Censorship
18-20 september 2008
Aangevraagd € 15.000,-
Deze aanvraag is niet gehonoreerd

Spui25, Writing Europe II
april 2008-januari 2009, Amsterdam
Aangevraagd € 4000,-
Toegekend € 4000,-

Bath Literature Festival (UK)
23 februari-2 maart 2008
Aangevraagd : € 4386,79
Toegekend: € 4386,79

PEN American Center, PEN World Voices Festival
29 april-4 mei 2008, New York
Aangevraagd \$ 12.820,-
Toegekend \$ 10.820,-

Amsterdam Wereldboekenstad: Stad in 21e eeuw
november & december 2008
Aangevraagd € 5000,-
Deze aanvraag is niet gehonoreerd

Amsterdam Wereldboekenstad: Europese lite-
raire prijs
26 september 2008
Aangevraagd € 5000,-
Deze aanvraag is niet gehonoreerd

Amsterdam Wereldboekenstad: Present Threats
of Neocensorship
18-20 september 2008
Aangevraagd € 15.000,-
Toegekend € 15.000,-

Weerwoord-festival
25-31 januari 2008, Amsterdam
Aangevraagd € 14.375,-
Toegekend € 12.000,-

Optoppingen
In het kader van de HGIS-optoppingen ontving
Poetry International in 2007 € 18.000,-
en Crossing Border € 43.000,-

Bijlage 8

VERTALERSHUIS 2007

Hieronder volgt een lijst van de vertalers die in 2007 in het Vertalershuis hebben verbleven voor een periode van minimaal twee weken en maximaal twee maanden, en van de projecten waaraan zij tijdens hun verblijf hebben gewerkt:

- ANDREI ANASTASESCU (Roemenië) *Schaduwkind* (P.F. Thomése)
 JEAN-ERIC RIOPEL, Writer-in-Residence Canada
 MAHESH DUTT (India) *Het boek van alle dingen* (Guus Kuijer)
 MARIANNE HOLBERG (Duitsland) *Het satijnen hart* (Remco Campert) & *De graanrepubliek* (Frank Westerman)
 TIBOR BÉRCZES (Hongarije) *Correct* (Herman Vuijsje)
 RAINER KERSTEN (Duitsland) *Tirza* (Arnon Grunberg)
 FRANCO PARIS (Italië) Onderzoek voor essays over Frederik van Eeden en Paul van Ostaïjen
 AGNIESZKA BIENIAS-CHRZANOWICZ (Polen) Onderzoek in verband met proefschrift
 BETTINA BACH (Duitsland) *Negen open armen* (Benny Lindelauf)
 JAAP SIE (China) *Met open zinnen* (Ton Lemaire)
 ILJA BRAUN (Duitsland) *Didar en Faroek* (Sana Valulina), *De inwijding* (Tess Franke) & *Casino* (Marja Brouwers)
 MARLENE MÜLLER-HAAS (Duitsland) *De historische Mohammed* (Hans Jansen) & *De wandelaar* (Adriaan van Dis)
 JOAKIM SUNDSTRÖM (Zweden) *Mijn zoon heeft een seksleven en ik lees mijn moeder Roodkapje voor* (Renate Dorrestein)
 ROLF ERDORF (Duitsland) *Maandag heeft vleugels* (Marta Heesen) & *Schijnbewegingen* (Floortje Zwigtman)
 PER HOLMER (Zweden) *De ontsnapping* (Heleen van Royen)
 CATHY GINARD (Spanje) *De asielzoeker* (Arnon Grunberg)
 JONA DORA OSKARSDOTTIR (IJsland) *Joe Speedboot* (Tommy Wieringa)
 WLADIMIR OSCHIS (Rusland), *Geschonden wereld* (Johan Huizinga)
 DMITRI SILVESTROV (Rusland) derde verzamelband Johan Huizinga
 SZABOLCS WEKERLE (Hongarije) *De ontdekking van de hemel* (Harry Mulisch)
 RENU DUTT (India) *Iep* (Joke van Leeuwen)

- SAMVEL GHRATYAN (Armenië) *Homo ludens & Herfsttij der Middeleeuwen* (Johan Huizinga)
 DAVID SANTOSO (Italië) *De vliegfiets* (Pieter Tousseint)
 MONIKA GÖTZE (Duitsland) Oriënterende bezoeken aan Nederlandse uitgevers
 MARTA MAŇÁKOVÁ (Slowakije) *Verloren zoon* (J. Bernlef)
 LENKA REHOVA (Tsjechië) *Steppeland* (Tjalling Halbertsma)
 KATJUSA RUCIGAJ (Slovenië) voorbereiding drie radiouitzendingen over Nederlandse literatuur
 KRISZTINA TÖRÖ (Hongarije) *Hoe overleef ik met/zonder jou?* (Francine Oomen)
 ANITA SREBNIK (Slovenië) *Art. 285b* (Christiaan Weijts)
 ELISABETTA SVALUTO-MOREOLO (Italië) *Joe Speedboot* (Tommy Wieringa)
 GHEORGHE NICOLAESCU (Roemenië) *De geschiedenis van mijn kaalheid* (Marek van der Jagt)
 ADAM BZOCH (Slowakije) *De avonden* (Gerard Reve)
 TAMÁS BALOGH (Hongarije) *Orde en trouw* (Willem Otterspeer)
 GIOIA-ANA ULRICH (Kroatië) *Komt een vrouw bij de dokter* (Kluun)
 EVA SCHWEIKART (Duitsland) *De leeuwendochter* (Roger Schoemans)
 HANNI EHLERS (Duitsland) *Lucifer* (Connie Palmen)
 FRANCIS JONES (UK) *What it is* (bloemlezing van werk van Esther Jansma)
 ORSOLYA VARGA (Hongarije) *Karakter* (F. Bordewijk)
 JANA PELLAROVÁ (Tsjechië) *Ultramarijn* (Henk van Woerden) & *De romantische orde* (Maarten Doorman)
 IRENA AJDINOVIC (Servië) Annoteren van *Leesboek Nederlandse letterkunde tot 1800*
 CATHY JING LIN (China) voorbereiding master Nederlandse taal en cultuur
 IVANA SCEPANOVIC (Servië) *Paravion* (Hafid Bouazza)
 LINDA MARIA BAROS (Roemenië) samenstelling Roemeense bloemlezing van de poëzie van de Vijftigers (i.s.m. Jan Mysjkin)
 JAN MYSJIN (België) samenstelling Roemeense bloemlezing van de poëzie van de Vijftigers (i.s.m. Linda Maria Baros)
 YUMI NISHIMURA (Japan) *Wat niemand weet* (Tonke Dragt)
 JEANNETTE RINGOLD (USA) *God's Gym* (Leon de Winter)
 ANETA DANTCHEVA-MANOLOVA (Bulgarije) *Rituelen* (Cees Nooteboom)

Bijlage 9

SELECTIE VAN ARTIKELEN OVER/NAAR AANLEIDING VAN HET WERK VAN HET NLPVF 2007

<i>DE VOLKSKRANT</i>	2-11-2007	Piet Gerbrandy	Karel van de Woestijne, Delta
<i>DE VOLKSKRANT</i>	12-10-2007	Arjan Peters	Buchmesse Frankfurt
<i>BOEKBLAD</i>	11-10-2007		Buchmesse Frankfurt
<i>DE TELEGRAAF</i>	9-10-2007		Buchmesse Frankfurt
<i>NRC HANDELSBLAD</i>	9-10-2007	Arjen Fortuin	Buchmesse Frankfurt
<i>DE VOLKSKRANT</i>	5-10-2007	Arjan Peters	Arie Visser
<i>DE VOLKSKRANT</i>	5-10-2007	Nausicaa Marbe	Carry van Bruggen, Delta
<i>DE VOLKSKRANT</i>	14-9-2007	Paul Depondt	Jozef Deleu
<i>POËZIEKRANT</i>	6-9-2007	Jooris van Hulle	Jozef Deleu
<i>HET PAROOL</i>	9-9-2007	Paul Arnoldussen	vertaler Jaap Sie
<i>THE BEIJING NEWS</i>	3-9-2007		China
<i>NRC HANDELSBLAD</i>	31-8-2007	Bertram Mourits	Crime Writers
<i>THE BEIJING NEWS</i>	30-8-2007		T. Goldschmidt in China
<i>AWATER</i>	20-8-2007	Tsead Bruinja	Struga Poetry Evenings
<i>HERALD TRIBUNE</i>	10-7-2007	John Vinocur	Literary Europe
<i>NRC HANDELSBLAD</i>	20-6-2007	Reinier Kist	Brockway-programma op Poetry International
<i>TROUW</i>	9-6-2007	Babs Verblackt	Jip en Janneke in China
<i>DE MORGEN</i>	9-5-2007	Luc Coorevits	PEN Festival New York
<i>DE VOLKSKRANT</i>	28-4-2007	Michaël Zeeman	PEN Festival New York
<i>LE MONDE</i>	27-4-2007		Anna Enquist
<i>LE MONDE</i>	20-4-2007		Geert Mak / Cees Nooteboom
<i>ONS ERFDEEL</i>	april 2007	Henk Pröpper	W.F. Hermans
<i>DE VOLKSKRANT</i>	29-1-2007	Michaël Zeeman	Harry Mulisch, Italiaanse Premio Nonino prijs
<i>LE MONDE</i>	26-1-2007		W.F. Hermans
<i>DE VOLKSKRANT</i>	11-1-2007	Fokke Obbema	Harry Mulisch Institut Néerlandais
<i>NRC HANDELSBLAD</i>	5-1-2007	Michiel van Kempen	Aart G. Broek

Bijlage 10

HAUT LES PAYS-BAS

Cinq rencontres littéraires au Salon du Livre Paris 2007

In maart 2003 waren Nederland en Vlaanderen gezamenlijk *invités d'honneur* op de Salon du Livre de Paris – de grootste boekenbeurs van het Franse taalgebied en tevens het belangrijkste moment in het Franse boekenseizoen. Bij die gelegenheid reisden 55 Nederlandstalige auteurs naar Parijs. Deze manifestatie, die de naam ‘Les phares du nord’ droeg, verliep succesvol. Er vonden op de beurs meer dan 120 presentaties, debatten en interviews plaats, die over het algemeen goed werden bezocht; alle Franse media besteedden veel aandacht aan de Nederlandse letteren. Belangrijker nog was het feit dat kort voor en tijdens de Salon du Livre heel veel Nederlandstalige literatuur in Franse vertaling verscheen, en dat de Franse uitgeverijen deze gelegenheid te baat namen om het Nederlandstalige segment van hun fonds te presenteren of uit te breiden.

Sinds de manifestatie ‘Les phares du nord’ is het aantal in het Frans vertaalde titels jaarlijks aanzienlijk toegenomen. Niet alleen de traditionele, grote uitgeverijen als Gallimard, Seuil en Actes Sud geven Nederlandse auteurs uit, maar ook nieuwe, kleinere uitgevers als Sabine Wespieser en Héroïse d’Ormesson stellen belang in de hedendaagse Nederlandse literatuur.

Het NLPVF achtte het noodzakelijk en wenselijk om aan deze manifestatie een vervolg te geven. In het voorjaar van 2007 stond er een aantal belangrijke Nederlandse boeken in Franse vertaling te verschijnen, waarvan *In Europa* van Geert Mak wel het meest in het oog springende voorbeeld was. Bovendien bestond het Institut Néerlandais Paris in 2007 vijftig jaar – een verjaardag die in Parijs niet onopgemerkt voorbij zou gaan. Tezamen met CulturesFrance organiseerde het Institut Néerlandais een *saison culturelle néerlandaise*, dat liep van januari tot en met maart en waarin in heel Frankrijk talloze Nederlandse theatervoorstellingen, concerten en tentoonstellingen te zien waren. Een presentatie op de Salon du Livre, die van 23 tot 25 maart 2007 plaatsvond, bood dit programma ook een mooie literaire component.

Auteurs

Op basis van recent verschenen vertalingen werd besloten om Arnon Grunberg, Geert Mak, Anna Enquist en Willem Jan Otten uit te nodigen voor

deelname aan de presentatie op de Salon du Livre. Van Arnon Grunberg verschenen al vijf titels in het Frans; in 2007 verschenen tevens *Een aapje dat geluk pakt* bij Actes Sud en *De joodse messias* bij Editions Héroïse d’Ormesson. Hetzelfde Actes Sud is van oudsher het huis van Anna Enquist; haar jongste roman *De thuiskomst* was voorafgaand aan de Salon in vertaling verschenen als *Le retour. Hoe God verdween uit Jorwerd* van Geert Mak verscheen eerder bij Editions Autrement, maar bij Gallimard verscheen in maart *In Europa*. Eveneens bij Gallimard verschenen *Specht en zoon (La mort sur le vif)* van Willem Jan Otten en *De donkere kamer van Damocles* van Willem Frederik Hermans, in een nieuwe Franse vertaling van Daniel Cunin.

Programma

In nauwe samenwerking met de uitgeverijen Gallimard en Actes Sud zijn vijf programma’s georganiseerd, gewijd aan de vier aanwezige auteurs en aan W.F. Hermans. De programma’s vonden plaats in de Espace Agora, een prominent podium op de beursvloer van de Salon.

Het programma opende met een avond gewijd aan Willem Frederik Hermans’ *La chambre noire de Damoclès*, waar Arnon Grunberg, vertaler Daniel Cunin en uitgever Jean Mattern spraken over de roman en het oeuvre van Hermans. Arnon Grunberg had voor de gelegenheid een korte lezing over zijn fascinatie voor Hermans voorbereid. Anna Enquist werd geïnterviewd door de vooraanstaande Franse critica en Yourcenar-biografe Josyane Savigneau, over haar laatste roman *Le retour*. Willem Jan Otten ging in gesprek met de Franse schrijfster Elisabeth Barillé, onder leiding van vertaler Daniel Cunin. Arnon Grunberg sprak met vertaler Philippe Noble over de twee boeken die in Franse vertaling op stapel stonden en over zijn recente reizen naar Afghanistan en Guantanamo Bay. Het meest prominente programma in de serie ‘Haut les Pays-Bas’ was het publieke gesprek van Geert Mak met de gerenommeerde auteur Jorge Semprun, die onder de indruk was van Maks *In Europa*. Gesproken werd over het belang van literatuur, zoals het boek van Mak, voor het creëren van een Europees bewustzijn, over de uitbreiding van de Europese Unie en met name over het belang van de toetreding van Turkije.

		Nous attirons aussi votre attention sur les programmes suivants Jeu/di 15 mars 19h30 Institut Néerlandais Frievia cantant La Frise, province la plus nordique de la Hollande, possède deux langues officielles, le néerlandais et le frison. La culture frisonne est très vivante et spécialement la poésie frisonne est un sport enrichissant à la poésie néerlandaise. Tjibbe Hettinga, Teasé Brondje et Albertina Serpoux, trois poètes frisons de premier plan, lisent leurs œuvres et s'entrevoient de la langue frisonne comme matériel poétique. www.instituutnederland.nl Réervations au numéro : 01 53 59 12 47 (opendeur de l'Institut Néerlandais)	Salon du Livre Paris-Expo Porte de Versailles, Hall 1 Programme - Rue Frov, Titane Press Méditerranée, Dictionnaire Inventaire - Vincent Milla Nouvelles - André Gide, Marcel Schwob, Michel Onizog, J. Kessel Dictionnaire - Lancelotti, Les bouquins Littérature - Stéphane Mallarmé, Paul Valéry Poésie - Jacques Prévert Le programme complet : www.parisexpo.beat.net Le Programme pour la Publication et la Traduction de la Littérature Néerlandaise en France Editions Gallimard, P.O. Gallimard Arden Ind., Actes/Chêne Editions Librairie d'Histoire, Paris	Cinq rencontres littéraires au Salon du Livre 2007 Haut les Pays-Bas
Dimanche 25 mars 11h30 à 13h Espace Agora Kenzo avec Arnon Grunberg Animation Nelly Kaprielian Cet entretien public avec un écrivain qui remporte un succès énorme en ce moment aux Pays-Bas portera sur deux de ses romans traduits en français et parus cet automne chez Actes Sud et Histoire d'Omniscience, sur sa dernière vie d'écrivain tout le pseudonyme de Marek van der Jagt et sur ses récentes visites à Guantanamo et comme « embeded journalist » en Afghanistan.	Dimanche 25 mars 15h30 à 17h Espace Agora Rencontre avec Geert Maik et présentation de Voyage d'un Européen à travers le Xle siècle Animation Michiel Crijpi L'écrivain et historien Geert Maik a sillonné l'Europe de Vechdem à Berlin, de Kiev à Sébastie au XXe siècle. Il a cherché des traces et des témoignages, et répondra à la question : comment se présente l'Europe à la veille d'un nouveau millénaire ? Voyage d'un Européen à travers le XXe siècle (Gollmann) est l'extraordinaire compte-rendu de ce voyage.	Mercredi 28 mars 20h Ampithéâtre de l'Opéra Bastille La fureur de vivre Ecrivains français et néerlandais lient des textes sur l'amour passion, la tendresse, la colère ou la haine. Ces moments littéraires font partie intégrante d'un dispositif interdisciplinaire où se croisent musique, danse et cinéma. www.beyerthe.nl Réervations au numéro : 01 53 59 12 47 (opendeur de l'Institut Néerlandais)	www.cafelnl/salon	

Bijlage 11

HOME AND AWAY

7 Dutch authors at PEN

World Voices Festival 2007

Van 24 tot en met 29 april 2007 vond in New York het PEN World Voices Festival plaats. Aan dit festival namen, op initiatief van het NLPVF en het PEN American Center, zeven Nederlandse auteurs deel: Adriaan van Dis, Arnon Grunberg, Isabel Hoving, Moses Isegawa, Arthur Japin, Geert Mak en Margriet de Moor.

PEN American Center

Het NLPVF werkt al enkele jaren samen met het PEN American Center bij de organisatie van literaire programma's met Nederlandse schrijvers in New York. Een eerste samenwerking vond plaats in het kader van het festival 'Stay Tuned – Dutch Writers Reading in New York', dat in 2002 door het NLPVF werd georganiseerd. Het NLPVF en PEN hebben sindsdien in nauwe samenwerking gestreefd naar grotere zichtbaarheid van vertaalde literatuur in de Verenigde Staten. Dit streven heeft in 2005, mede dankzij de inspanningen van de toenmalige PEN-voorzitter Salman Rushdie, geleid tot de eerste editie van het World Voices Festival, dat inmiddels is uitgegroeid tot een jaarlijks literair evenement van internationaal belang, een evenement bovendien dat door zijn gerichtheid op buitenlandse literatuur een unieke positie inneemt in de Angelsaksische literaire wereld.

De serie programma's met Nederlandse auteurs in het World Voices Festival 2007 is tot stand gekomen op initiatief van het NLPVF, maar in nauwe samenwerking met PEN: gekozen werd voor een samenwerking in de vorm van een gedeeld curatorschap over 16 programma's, waarbij het NLPVF en PEN zowel inhoudelijk als organisatorisch gezamenlijk de verantwoordelijkheid droegen.

Programma

De serie in New York was in veel opzichten gelieerd aan de succesvolle manifestatie 'Stop the Clock' die in 2006 in Londen plaatsvond, niet alleen vanwege het taalgebied, maar eveneens wat betreft de gekozen vorm. Ook in New York werd gekozen voor een serie thematische programma's waarin Nederlandse auteurs zichzelf en hun werk in een internationale context presenteren. De programma's vonden plaats op verschillende belangrijke podia in Manhattan, van de grootse en historisch betekenisvolle Cooper Union Great

Hall, die ruimte biedt aan 1000 man publiek, de prachtige bibliotheek van het Small Press Center, tot meer intieme locaties als de Housing Works Bookstore en het Segal Theatre van het Cuny Graduate Center.

Aan de 16 programma's van onze serie namen in totaal 55 schrijvers uit 15 verschillende landen deel. De keuze voor de Nederlandse auteurs werd zowel bepaald door hun affiniteit met het thema van het festival als door de verschijning en beschikbaarheid van recent literair werk in Engelse vertaling. In New York namen zij deel aan programma's naast grote literaire namen als Nobelprijswinnares Nadine Gordimer en Alain de Botton.

Het World Voices Festival had als thema 'Home and Away'. Binnen dit veelomvattende thema werd ernaar gestreefd een zo groot mogelijke variatie van onderwerpen in debatten, lezingen en publieke interviews aan de orde te stellen. Zo namen de Nederlandse schrijvers deel aan debatten over journalistiek en (zelf)censuur, feit en fictie in de historische roman, Abu Ghraib en Guantanamo, de relatie nationale en persoonlijke identiteit, literatuur en exil, maar werd er in het programma ook ruimte gecreëerd voor intiemere tweegesprekken waarin de auteurs het eigen werk in meer detail aan het publiek konden presenteren. Zeer eervol was de uitnodiging van PEN voor deelname van twee Nederlandse schrijvers, Geert Mak en Moses Isegawa, aan het openingsprogramma

van het festival, 'Green Thoughts: Writers on the Environment', waarin tevens grote internationale auteurs als Salman Rushdie, Jonathan Franzen en Laura Restrepo optraden.

In totaal trokken de programma's met Nederlandse schrijvers ruim 3500 bezoekers. Een veelvoud hiervan heeft diezelfde programma's vervolgens via internet kunnen bekijken, dankzij de uitstekende festivalwebsite van PEN waarop de debatten en lezingen via videostreaming en podcasts beschikbaar werden gesteld (zie www.pen.org). De files op de PEN-site zijn inmiddels ruim 240.000 maal gedownload, waarmee de reikwijdte van de festivalprogramma's enorm is vergroot.

Voor een overzicht van de programma's die onderdeel uitmaakten van onze serie, zie www.nlpvf.nl/events/ny2007.

Publiciteit

De publiciteit voor het festival als geheel, inclusief de programma's met Nederlandse auteurs, was in handen van PEN American Center. Een festivalmagazine werd in een oplage van 40.000 exemplaren gedrukt en verspreid. In dit magazine kreeg het NLPVF een extra pagina waarop speciaal aandacht werd besteed aan de deelnemende Nederlandse auteurs. In aanvulling hierop werd het festival onder de aandacht gebracht door advertenties en bijdragen in o.a. *The New Yorker* en de *New York Review of Books* waarmee mediapartnerschappen waren gesloten, en door opname in de agenda's van *Time Out New York*, *Village Voice* en *New York Magazine*. Het festival werd verder uitgebreid gerecenseerd in de *The New York Times* en in verschillende landelijke radio- en televisieprogramma's, waaronder het invloedrijke PBS-programma van Bill Moyers.

Het leek ons zinvol om naast het algemene festivalmagazine van PEN een aparte brochure te maken waarin op de programma's waaraan Nederlandse auteurs deelnamen nog eens de aandacht werd gevestigd. Deze brochure, die door grafisch ontwerper Philip Stroomborg schitterend werd vormgegeven, bevatte behalve korte auteursportretten, aankondigingen en omschrijvingen van de programma's ook korte fragmenten van niet eerder in het Engels verschenen werk van de Nederlandse auteurs. Deze brochure werd in een oplage van 8000 exemplaren verspreid en zeer lovend ontvangen door zowel festivalorganisatoren, publiek als de bij het festival betrokken culturele instellingen. Inmiddels heeft het Goethe-Institut New York toestemming gevraagd om het idee en format van onze brochure te mogen gebruiken voor een eigen publicatie ter promotie van Duitse auteurs.

Bijlage 12

CAFÉ AMSTERDAM

Nederlandse en Tsjechische auteurs lezen in het Archa Theater in Praag, 16-18 november 2007

Tsjechië hoort van oudsher tot de landen waar een grote belangstelling bestaat voor de Nederlandse literatuur. Zowel voor als na de val van de Muur hebben Tsjechische uitgeverijen steeds relatief veel Nederlandse literatuur aangekocht, vertaald en uitgegeven, zowel hedendaagse fictie als klassieken, non-fictie, poëzie en kinder- en jeugdliteratuur. In het najaar van 2007 culmineerde die bestendige interesse in de bijna gelijktijdige verschijning van een achttal nieuwe Nederlandse titels. Voor het NLPVF vormde dat aanleiding om in Praag een literaire manifestatie te organiseren.

Het Archa Theater was daarbij de meest aangewezen partner. Het is het meest vooruitstrevende theater van Praag, dat zich in een overigens nogal behoudend cultureel aanbod onderscheidt door een avontuurlijke en gevarieerde programmering, met vooraanstaande internationale producties. Het Archa Theater is de enige plek in Praag waar met enige regelmaat literaire programma's plaatsvinden. In 1999 hadden het NLPVF en het Archa Theater al eens succesvol samengewerkt aan een gezamenlijk programma met Nederlandse auteurs en musici.

Vorbereiding

Tijdens voorbereidende bezoeken aan Praag in 2006 en in de loop van 2007 werd al in een vroeg stadium contact gelegd met het Archa Theater, met name directeur Ondrej Hrab, met de betrokken uitgeverijen en met de Nederlandse ambassade. Met de uitgevers werd afgesproken dat de publicatie van de op stapel staande Nederlandse vertalingen zo veel mogelijk rond november 2007 zou worden geconcentreerd en zijn er plannen gemaakt voor een gezamenlijke en effectieve publiciteitscampagne.

De Nederlandse ambassade heeft van meet af aan haar steun aan de manifestatie toegezegd en gerealiseerd en er is met de culturele afdeling van de ambassade voorbeeldig samengewerkt.

Aan Nederlandse kant is er steeds intensief overleg gevoerd met het Nederlands-Tsjechische vertalers-echtpaar Edgar de Bruin en Magda de Bruin-Hübllová; hun literaire agentschap Pluh vertegenwoordigt een groot aantal Tsjechische auteurs. Met name voor de keuze van de deelnemende Tsjechische auteurs waren hun expertise en adviezen van grote waarde.

Publiciteit

Kort voor de start van de manifestatie werd een kwartet Praagse culturele journalisten uitgenodigd om in Amsterdam kennis te komen maken met de deelnemende Nederlandse auteurs en met het Nederlandse literaire bedrijf in het algemeen. Hun bezoek leidde in de week van de manifestatie tot een groot aantal artikelen, interviews en recensies in de grote Tsjechische kranten.

Philip Stroomberg ontwierp een bijzondere programmakrant, met daarin een overzicht van alle programmaonderdelen, portretten en fragmenten uit het werk van de auteurs en een groot affiche op de middenpagina's. De krant werd in Praag in een oplage van 5000 exemplaren gedrukt en verspreid via de mailinglijsten van Archa, de betrokken uitgeverijen en de Nederlandse ambassade. Verder ontwierp Stroomberg banieren en bedrukte bierviltjes, die het theater tijdens het weekend het aanzien van een heus café gaven.

Programma

De volgende auteurs werden uitgenodigd aan de manifestatie deel te nemen: Remco Campert (*Een liefde in Parijs*, Lidové Noviny), Tomas Lieske (*Mijn soevereine liefde*, Lidové Noviny), Esther Ending (*Na Valentijn*, Odeon), Frank Westerman (*El Negro en ik*, Pistorius & Olsanska), Tonnus Oosterhoff en Mustafa Stitou (bloemlezing Nederlandstalige poëzie, Mlada Fronta). Van alle deelnemende auteurs was dus recent vertaald werk in het Tsjechisch beschikbaar. In overleg met Ondrej Hrab werd gekozen voor een programma waarbij het Archa Theater gedurende een heel weekend werd getransformeerd tot een Amsterdamse bruine kroeg. Het programma kreeg de titel 'Café Amsterdam'.

De jonge Praagse auteurs Jaroslav Rudis en Igor Malijevski, die in Archa elke maand een literair programma organiseren, presenteerden gezamenlijk de openingsavond van het festival op vrijdag 16 november, getiteld 'Liefde en Amsterdam – een literaire peepshow'. Campert, Lieske, Ending, Stitou en de Tsjechische auteur Milos Urban lazen elk een kort fragment voor waarin de liefde een prominente rol speelt. De Nederlandse altvioliste Esther Apituley verzorgde de muzikale entr'actes bij dit feestelijke en gevarieerde openingsprogramma, waarbij ook een fragment van Alex van Warmerdams speelfilm *Ober* werd getoond. Later dat weekend vonden er op verschillende plekken in het Archa Theater lezingen en discussies plaats. Frank Westerman voerde met de Tsjechische journaliste Marketa Pilatova en met de

voormalige dissident Jan Urban twee geanimeerde en boeiende gesprekken, over zijn boek *El Negro en ik* en over de Nederlandse en Tsjechische immigratiepolitiek. Op zaterdagavond vond in de Kleine Zaal een voorleesprogramma plaats met Esther Ending, Tomas Lieske en de Tsjechische schrijfsters Petra Hulova en Marketa Pilatova. De Tsjechische critica Margareta Platzova ging kort met de auteurs in gesprek.

Het festival werd op zondagavond afgesloten met een schitterend poëzieprogramma. Campert, Oosterhoff en Stitou droegen hun poëzie in het Nederlands voor, waarbij de Tsjechische vertaling gelijktijdig werd geprojecteerd; de Praagse dichters Vit Janota en Radek Fridrich zorgden voor een interessant contrapunt. Een van de fameuze bewegende gedichten van Tonnus Oosterhoff was eveneens in Tsjechische vertaling te zien. Altvioliste Esther Apituley en pianiste Rië Tanaka speelden stukken van o.a. Bach, Piazzolla en Vieuxtemps. Een overzicht van het complete programma is hier te vinden: www.nlpvf.nl/praha.

Bijna alle programma's van het festival waren zeer goed bezocht – vooral ook door jonge mensen; er waren rond de 500 betalende bezoekers. De Tsjechische betrokkenen (auteurs, theatermedewerkers, uitgevers, journalisten) waren zeer enthousiast over 'Café Amsterdam' en er werd van verschillende zijden op aangedrongen om een dergelijk programma met enige regelmaat te herhalen. Inmiddels zijn er plannen om in Amsterdam in 2009 een tegenprogramma te organiseren, onder de titel 'Café Praag'.

Nederlands
Literair
Productie- en
Vertalingenfonds

Singel 464
1017 AW Amsterdam

T 020 620 62 61

F 020 620 71 79

E office@nlpvf.nl

W www.nlpvf.nl